

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 80 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

A tánc

ellen normális világban alig lehet valakinek szava. Legfeljebb akkor emelünk szót ellene, ha szélsőségekben csapong. Máskülönbön kedves, kellemes és örömmel nézzük a táncoló párokat. Osztoznunk mások örömeiben, s ha még művészen is lejtik, gyönyörűséget okoz. Ez a mérték a megjegyzés a táncról, ha rendszeren fordul a világ kereké. De ma, a megváltozott viszonyok megváltoztatták az igaz hazafiaknál a táncról a fogalmat, az ítéletet. Nem illik az idő kereteibe — így hangzik ez az általános komoly felgőgás. Megokolása egyszerű. A nyilvános tánc mulatságok a népre, a szenvedő, küzdő, nélkülöző népre ninesenek jótárással ökle önkénytelenné össze szorult, elégedetlen ajka kötségtelenül keserű szavakat mond ki amikor azt látja, hogy a jót mint dőszöl s éli gondatlanságát, míg ő vérzik s panaszos ajka csak nyomorúságról tud szót ejteni. Minak azzal tüntetni, hogy valaki, ép-kéz láb itthon van, sőt még tánc estét is rendeznek, oly sokan vannak itthon. A nemzetnek most hatótai vannak. Minden élet előbbtanás a nemzet gyászja. Ha miénk az öröm, amelyet a győzelem okoz, legyen közös a fájdalom is, amelyet a győzelemért feláldozott ember élet egyes családokra borít. Ne tüntessünk a nemzet gyászja ellen, legalább

nyilvánosan ne. Ha tudnak az itthoni táncoló hősök, milyen fájó keserűséggel olvassák, hallják a fronton küzdő, vérző hősök az itthoniak mulatságait, jöjérsük minden táncos kedvről lemondana, amely most sok okból hazafiatlan. S végül, a rendőrségnek adom azt a tanácsot, ne adjon engedélyt az ilyen kilengésekre. Engedélyének megtagadására elég s dícséretes indoklás lesz minden hazafi előtt, a következő — a nemzetnek hatótai vannak, a nemzet gyászol.

Október 6.

Gyujtsunk faklyát a kegyelet oltárán az aradi tizenhárom emlékeztetére.

Hatvannyolc esztendeje már, hogy a magyar nemzeti történelmek leggyászosabb ténye tragikus befejezést nyert. Legjobbaink kibujdostak, vagy a hőhér kezo alatt végeztek; hosszú mély sötét gyászborult a nemzetre, dermesztő zsibbadás. Mint mikor jégeső veri el a határt s letarol mindent a virágos mezőn s az ijesztő pusztaságban nincs semmi vigasza a gaz-

dának úgy álltunk mi is reménytelenül, száryaszegetlen.

De a mártírok kiömlött vére nem hiába teremtő talzsam, melynek minden cseppje új életet varázsol, nyomában újra élet támad. Kinyílnak a virágok a napstúttó mezőn, a lágy tavaszi szellő langyos melegével telolvasztja a dermedt szíveket.

De a mártírok vére ott van látatlanul minden magyar keblében s égeti a lelkét, új erőt önt bele, hogy ne csüggedjen a válságos percekben.

Haló poraikban is áldott legyen emlékek. Legyen az emlék mindig fájó, néma bánat, mely mögött nem a meghunyászkodás feladott remények, de a dacos büszkeség, tette kész energia várjon a maga kitérésére. Lehet, hogy szükség lesz még erős bizonyítéokra, hogy az aradi tizenhárom halála nem béfejezett tény, hanem egy új élet kezdete.

A mártírok halála az ő halhatatlanságuk kezdete, emlékek tehát annál élelnebb,

A könnyelmű.

Irta: SYRIUS.

Nem ritka eset, sokszor hallani az életben, hogy fennadó nő szépségekről tesznek említést, akik azért maradtak párta nélkül, mert a környezetüktől elváhatatlan sok szépítővő közül egyet sem tartottak megfelelőnek magukhoz, hanem folyton újabb és újabb ostromló sereg-érkeztésre vártak, míg a hosszú várakozásban lejár gyors flatárság idője, a szívre vadászók sora mindinkább gyűrűlt, s mire a várakozó választani akart, már nem volt kit.

Igy járt Dorka Margit is.

Szép leány volt, szépségéről mesétek szöttek az emberek. Az uralkodó fiatalság egész gárdája bálványozta s ez a gárda megadta magát Margit előtt.

S a leányban felébredt a túlságos önéret. Mindenkik lábainál akart látni s ha volt oly vakmerő, ki nem mutatott nagy hajlandóságot a hódolásra, azzal szemben igéző bájainak egész halmozási igénybe vette, míg végre ott szemlélhette, hol a többi rab-szolgát s azzán többé reá sem hederített.

Igy tört össze kegyetlenségével nem egy, hanem nagyon is sok szívet, melyeknek birtokosai majd a divatos szerelmi halál karjai között keresték a szabadulást, majd pedig hátat fordítva a csalta nő vi-

ládának, a rideg agglégényies élet éppen nem morális epizódoktn gazdag körülményei között lettek rá a könnyebbítésre.

S ez a demoni szépség, ki bűvös mosolyával vőlegények újjáról tépte le a jegyesség szimbolomát s egy tagadó válaszával, vagy esábos szemének le-sújtó tekint-tével edzett jellemeket tört meg s osztott be a családoktat nagy tartalékába, több éven át uralta a tévívilág szívet, anélkül, hogy az udvarlók egyik, vagy másikának több reményt adott volna egykoron birhatására.

Addig mindegyiket táviszen látta maga körül, míg megmaradtak az alakias szépítetvők szerepe mellett. De ha valamelyik a többieik fölül akart kerekedni s kilépett az epedve reménykedők sorából, akkor azt másnap már nem tehetett közelében látni, mert a rövid és szivtelen válasz úgy előzte a szerény kísérletezést, mintha sohasem könyörgött volna a bűszke szívre való bebecsáttatásért.

Igy tűnedeznek el apródként az udvarló gárda tagjai. S a jó szülőknek nap-nap után tapasztalniai kellett, hogy minden muló hónap kevesebb vendéget hoz a hához. Mert tagadhatatlan az, hogy a leány élete nagyon hasonló a virágóhoz. Mikor bimbó a méhek csak reá tekintenek, kifakadásakor

százával zsongják körül; hervadó szirmaiát egy sem keresi fel.

S Dorka Margit belejutott ebbe a korba, mikor a leány életében a szépség fejlődésére már kevés a remény, hanem csak a napról-napra való hervadásra nyílik több kilátás.

Margitnak ez a korak éppen beköszöntött, mikor a reményeikben megingott szülők leányuk játszi szerelmi taktikáját erősen kezdték helyteleníteni. Komoly szavaikkal intették a veszedelmes játék abban-hagyására s a megfontolt jövő érdekében kérték, hogy a még megmaradtokt közlil fogadja el a legjobbnak véli ajánlatát.

Hiába volt minden! A meggondolatlan fiatal kor szeleségével mondotta el mindegyik hibáját, milly szokat a kezére és szívére egyaránt méltatlanok sorába osztályozta.

Tovább volt tehát s tovább kosarozott, mert hibát mindegyikben talált.

Egy alkalommal a régiek legutolsóját is eltávolította magától fagyos válaszával.

Egyedül maradt magában. Nem lehetett már választania, most egy sem jött kísérletetni oda, hol annyi fiatal szeres remény fonyadt el hirtelen s örökre.

S Margit bár még mindig várakozott, akire

mennél több ideje léptek át a halhatatlanságba.

De mintha közönyt látnánk, bántó fagyos részvétlenséget. Hatványolc esztenlő oly kevés a halhatatlanságban s az emlékek mégis oly halványok, színtelenek. Nem merjük ünnepelni méltón nemzeti héroszainkat; abban hiszek, hogy nem jött el még az ő idejük.

Vigyázzunk, mert az a nemzet, mely gyorsan felejt, melynek nincsenek fájó emlékei, ami' re mindig emlékeznie kell, meghalt. Nem hiába mondja a költő is: A multon épül az emlékezetten.

A közeli béke s az álom.*

Erről a témáról sajtó utján vajjon kevés jut a nyilvánosságra. Filozófiai róla nem jut eszébe egyik írónknak sem. Pedig néha életbe vágó jelentőséggel bír olyik álom.

Az álom keletkezése, alakulása kifürkészhetetlen probléma. Ugyszólván babonás jellegű, nagy semminek tekintik a világörben s mégis össze van nőve az emberi étellel. Vannak emberek, akik elvéve álmodnak s viszont, kiket majdnem minden éjszaka gyötör, vagy édesít az álom hatása.

Orvostanának, filozófusok véleménye az álom keletkezéséről a jelenségéről egymástól eltérő. A bohókás álom a jölettel jellepezik, míg az elretentő rossz álomok a küzdolmas élet sulya alatt képződnek a lélek vetülési vázsnán. Valami megfoghatatlan szuggesztio alatt kell lenni a léleknek akkor, amikor az embren alvás közében az álom uralkodik.

*Az érdekes levelet a napokban kaptuk s örömmel adjuk le, mert érdekes a tartalma. SZERK.

várt, nem mutatkozott A szerencse maga is megunt a szezeyles sziv válogatását és hátat fordított neki. És aki eddig mindenkiten hibát talált, hogy magától elutasítsa, abban most mindenki az egykori szépség fogyatékosságát emlegette.

Az egykor csásibó tüzbén égő szemek körül ráncokat vont az idő keze, melyet ajka körül sem mulasztott el két oldalról is arcába véni. Az élet báronya megfakult s az őde fiatalág fehér szinét az idő sárgásra kezdte ki vonásaim. Mindennap el-rabolt valamit abból, mivel az előbbi idő szépített rajta s esodálatot gerjesztő bájai naponként hullottak le, mint a fonyadoó virág szirmai. A márványhomlokot sem kímélte az idő. A megdondolatlan könnyelműség bánta átánszántól rajta s meghuzta barázdáit a lealkonyodott derék mezéjén.

Egész természetes volt ilyenköppen, hogy a száknakos suttogó szavai kísérték minden lépését, ha megjelent a nyilvánosság előtt. Utóbb már jobbnak látta nem is mutatkozni ott, hol előbb a szépséget csodálattal dicséret serege állta körül, míg most a fikszirókó kivált lovgajai néztek reá kihívólág s bírálgatták a létlnti szépség romlatag maradványait.

El is bucszott vágképben hajdani dicsőségének s hódításinak szinterótól.

Nem egészen úgy áll azonban a dolog, ahogy azt az egyptomi álmoskönyv kimagyarázza, amikor lutri számokat tettek hozzá.

En sokkal komolyabb jellegűnek veszem az Ál-mot. Az élet tapasztalatok ehhez figyelemre méltó kommentárján is szolgálnak.

A Biblia szerint Szt. Józsefnek álmlában angyal megjelenik s parancsolja, hogy meneküljön a kislef Józsuval, mert Heródes meg akarja öletni. A ő-tes-tamentában József megmenekül sulyos börtönből, mert a fárónak álmaiból ő megfejté, a hét szék és hét hó esztendőről. — Petőfi Tordán megálmodta, hogy a harctéren hal meg. — Néhai Draga szerb királytól egyszer álmlából felébört, felzavarta udvar-hölgyeit, azt kiabálva: mentétek meg őt az orgyilkosoktól; ezt félálmlában cselekszi, s mikor teljesen magához tért, bocsnatott kér személyzetétől a miért felzavarta őket, mert ő, neki barzalmas álma volt. Hogy mi történt vele, az örök szogyene marad a szerb nemzetnek és az agrarkodó Károlygyerevieseknek.

Van álom, amely intő példálul is szolgálnak, aki ilyen álmodik. De van olyan álom is, amely a multról hoz elő kedves és nem kedves emlékeket. A mi a legérdekesebb, soker a jövőjüket is megálmodják. Az álomok egyzeretlen lebecsülni, vagy lelétké simán elsuranni, azt némi könnyelműségnek tartom, mert az álomok egész lógioja életbe vágó jelentőség, leg bírt és bírt ezután is. Hiszen, hogy vannak álomok, melyek intő példálul is szolgálnak annak, aki álmodja.

De áttérök a tulajdonképeni tárgyra. A most dúló világháború mikori megszűnésére nemcsak fogadások, hanem álomok is vonatkoznak. Nem is csoda, ha álmodunk a rettenetes vérfürdő végeről. Milliók és milliók hó kivánása irákba, napi fohászkaiba foglalja, hogy ez a rettenetes világháború megszűnjék.

Az egész világ emberiségét már rég áthatja a béke után való vágy, (eltekintve azoktól, kik a há-

boru alatt meggazdagodnak), mert immár megbűhódítunk mindent többszörösen.

Es ez a béke utáni jogos vágyódás váltja ki az emberekből az illeténi álmat is. S bár kifürkészhetetlen az álom, mint sok más titkosság a természet működésében, mégis jelentőségteljes az álom né mely mozónata a multról s irányítólag hat a jövőre.

Történetesen, jó néhány évvel ezelőt egy reggelen egy családonya elmondja férjének szomorú álmlát, hogy az ura egy szke leány szeretőt tart. Es tényleg, az álom után pár hónapra kipattan a titok, mely kicsi családú botrányra fajult. Ez megtörtént dolog.

Egy másik asszony 1912. tavaszán azt álmodta, hogy az őgész család, illetve a család férfi tagjai, katonák voltak s iszonyatos magas sziklak között harcolának. Némelyek tehát majdnem egy teljes jórót álmodnak meg, s azért néha nagy fontossággal bír az álom.

Ekkor híre hamva sem volt e retentő világháborúnak. S most tényleg a család őszes férfi tagjai katonák, kik közül többen az isonzi csatában vesznek részt hőiesen.

Ugyan az az, asszony 1916-ban látogatást tesz egy régi ősmérsőnél, kinek elpanaszolja keservesen: nem elég, hogy fia katonák a harctéren, hanem urát is elvitték katonának mosze földre. Elmondja egyzsermind, hogy mit álmodott. Álmlában előkelő urakkal beszél s ezektől azt hallotta, hogy 1917-ben vége a háborúnak. Ő erre álmlában nagy keservesen felsikított: Isteneim, hát csak 1917-ben lesz vége ennek a retentő helyzetnek!!!

Adná a gondviselő Mindenható, hogy ez álom teljesedőbe menne. A népek már megelégteltek a sok gyötrelmet, aggodást s egyéb iszonytosságokat, a melyeket a világháborúsztrófa felszítre vet-t: Ideje már, hogy a még meglévő családok megmaradjanak a családnak Ideje, hogy az emberiség ismét felvegye a normális élet fonatát, mindnyajunk boldogítására.

Reméljük tehát a legjobbat, hogy ez évben vége lesz a háborúnak, mert olyan álmodta, akinek álmai eddig teljeslőbe mentek.

Talán a pápának sikerül fáradozásával a béke ügyét előbbre vinni. Fáradozásának már van némi eredménye is, mert az ántant sajtója enyhébbé vált Krisztus helytartójának jegyzékére.

BOROMEUS.

Megjelent az új belyegilleték táblázat

Most került forgalomba a most élethelpeit okmányblyeg illetékre vonatkozó új táblázat. Tekintettel arra, hogy még az 1917. évi naptárak legnagyobb része is a régi belyegtarifát tartalmazza, a nagyközönség sok töredéstől és bírságolástól óvhatja magát, ha a szóbanforgó táblázatot megszerzi. Kapható Ifj. Wajldis József könyvkereskedőben Nagykanizsán. Ára 20 fillér.

A nyugdíjas tanitók háború segélye.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet inézett Zalavármegye kir. tanfelügyelőségéhez a nyugdíjas tanitók háború segélye ügyében. A rendelet szerint 200—800 K segélyt kapnak a nyugdíjas tanitók, a szolgálati idő arányában A tanitók árvi, ha se atyjuk, se anyjuk nincsen, 60—120 K, a tanitók özvegyei pedig 80—160 K segélyt kapnak.

Glosszák a közel multból.

Vasárnap népgyűlés volt. A plakátok, amelyek a népgyűlésre verbováltak, közigazgatásunk ázsiai voltáról beszéltek (Gondolkodóba estünk Valóban így volna? Hát igaz ellenségeink szava rólunk, hogy Ázsia nálunk kezdődik. S igaznak találuk a plakát szavát, mert a megfelelő hatóságok nem intézkedtek, hogy a meghívók ilyen-ále kifejezések nélkül jelenjenek meg.

Vitéz huszas tisztjeink csakugyan hősök. Hódító kedvük nem ismer határt. Nem hiába rítgeti őket minden frontunkon az ellenség, amint sorraik bizonyítják, amelyeket róluk érdemesen írtunk. Hősi erejük itt sem hagyják őket nyugton, hódító kedvük itt is frontot keres a támadásra s meghódítják városunk legszebb s legintelligensebb leányait. Ödvözzöljük őket, a két vitéz huszas százados ebben a diadalban is. S a meghódított ellenség — méltó vitézek előtt kapitulált. A vezérkari jelentés helyett a hős huszások újabb, szép diadalról mi adjuk le a hírt örömteli ödvözléssel.

A napokban egy pár cipőért 300 koronát fizettek egy cipő üzletben. Az üzlethez nekünk nem sok szavunk van. Végre is az üzlet két oldalú szerződés. A vevő belejegyűdött s fizetett. Sok, sok mindenesetre. De ha neki megért. Mi meg megértük, hogy egy pár cipőért ennyit kell fizetni. Reméljük, hogy ez ezután valóban maximális ár lesz s ennél feljebb nem megy a cipő ára még a háború folyamán sem.

A városháza ajtaján "pellengérré varr állítva néhány árdrágót. Helyes! Ezt már régen kellett volna megtenni. Dr. mikor két egyszerű ember olvassa a névsort, így szól: a kis tolvajokat már felakasztották!

HIREK.

Az izraelita sátoros ünnepek Nagykanizsán.
Az izraelita templomban a sátoros ünnepek utolsó napjai alkalmából az istentiszteletet a következő sorrendben lesznek megtartva: F. hó 7-én, vasárnap reggel fél 7 órakor schachris és ezt követőleg muszaf ima, délután fél 6 órakor esti ima; 8-án, hétfőn reggel 7 órakor schachris ima, fél 8 órakor első muszaf imával (Hszkarah); d e 10 órakor második muszaf ima, szintén a halottak lelkiúdvéért való imával; délután fél 4 órakor mincha ima; fél 6 órakor (Szimchas Tóra) esti ima; 9-én, kedden, reggel 7 órakor schachris ima, d. e. 10 órakor muszaf ima, d. u. fél 4 órakor mincha ima. A hitközségi előjáróság ezúton is figyelmezteti a templomlátogató közönséget, hogy a szokott templomi rend Szinehasztorakor is szigorúan betartandó. — Mindenki belépti jegy nélkül is bemehet ezúttal a templomba, azonban a földszintre csak férfiak, a karkatokra pedig csak nők. Leánygyermek csak a karkatokon foglalhatnak helyet, figyerve a földszinten. Hat éven aluli gyermekek nem bocsátatnak be a templomba.

Egy lentli gépész?praktikus találmánya.

A modern földművelés kérdésének megoldására igen elmés és praktikus s a gyakorlatban teljesen bevált gépjeprendszerű gőzszántógépet készített a lentli uradalom főgépésze, Bojtor Lajos. A talajművelés terén különösen a háború óta felmerült nehézségek, így az emberi és igavonó erő hiánya adták meg Bojtornak az impulzust ahhoz, hogy egy olyan talajművelési létesítmény, amely a talajművelést megkönnyíti és jóval gyorsabbá teszi. A találmány abból áll, hogy Bojtor a gazdasági célpólkomobilít úgy alakította át, hogy azzal a gazda nemcsak cséplélt, hanem ha a cséplést elvégezte, a gépet mint kitűnő szántógépet állíthatja munkába. A gép mint egy gépjeprendszerű szántógép működik s a megmunkálendő területen csak a talajművelő eszköz járt, éppen úgy, mint a kétgépjeprendszerű szántógépnél, mindegyike egy második gépjep beszerzése fel-levegőssé válik s ezzel nemcsak horribilis összeget takarít meg a gazda, hanem vele annyi szem-elyzet és szén kell hozzá. Bojtor találmánya a lentli uradalomban állandóan működésben van s akik látták, nem győzik a praktikuságát elégségszerűen. A találmányt Bojtor szabadalmaztatta s ez irányban már meg is tette a szükséges lépéseket. Szakértő körökben Bojtor találmányának nagy jelentőségét tulajdonítanak s annak szép jövőt jósolnak.

Szegény iskolás fluki

A nagy gondolkodók úgy végezték felültek, hogy de 15-öt fogva hat heti teli szeptemberben otthon a hideg szobában kiideregthettek magatok, amíg a háború meggazdagodott hiénái pr m-s bekecsben, telivér-paripakon hajszolják az élvezeteket s dözsölés után me'eg szobában, pelyhes párnákon pihenik ki a nap fátaladást.

Nem számítva az éhezést, mely az árthatlan gyermek sereg közt retentően pusztít, szinte irírózt megdölni, mi lesz a sok nyomortult iskolágyermekkel, kiknek sem ruhájuk, sem cipőjük, sem meleg szobájuk otthon nincsen.

Gazdag hiénák, kik oly sok zsebet kiszípoloztatok, nyíljék meg kérges szívetek s ha a nagyokon nem, de az árthatlan gyermekesek könyöröljétek s abból a munkanélküli összeharcolt vagyónból juttassatok a szegény, didergő gyermekek ruhájára valamit, csak valamit is.

A Norddeutscher Lloyd új igazgatója.

Amint értesülünk, Stimming Károly Joachim titkos főkörmánytanácsos a német pénzügyminiszteriumban, felkért a Norddeutscher Lloydhoz mint új igazgató és e minőségben a Lloyd hajút-és fedélközi osztályának vezetését veszi át. — Stimming igazgató a Lloydnak nem idegen — Már 1903-ban volt mint tengerészeti intendáns asszessor több hónapra a Norddeutscher Lloydhoz delegálva, hogy a nagy brómai hajóutaság ügyeit betekintést nyerjen. Az időközben elhalt Bremermann igazgató vezetés alatt ismertte meg akkor úgy is a cégüzemi hivatal, mint a forgalmi és teher szállító osztály üzemét.

A Neptakarekpenztár-Részvénytársaság Nagykanizsán, mint

a Magyar kir. Osztályorszájatek főarúsítója ajánl a novemberben kezdődő első sorajátéokra:

I. osztályú egész sorajegyvet 12. — K. árban,	
1/2	8. —
1/4	3. —
1/8	1.50

Adakozunk a háború rokkantjainak és családjaiknak

A szőlőművelés reformja.

Irta: Kincsesy Péter szőlőbirtokos, Sátoraljaújtelep. HI.

Növényélettanilag kifogás emelhető az ellen, hogy amennyiben a növény szokatlan időben sebeztek meg, ebből esetleg úgy a termés, valamint a vessző és természetesen képződésnél valamelyes hátrány származik, azonban tekintettel az eredményre, állíthatom, hogy ellenkezőleg úgy a termés, valamint a vessző és a jövő évi természetesen nemcsak hogy elmaradna a teljes karóra művelésként, sőt sokkal fejlettebb és egészségesebb, amennyiben a visszacsapkedés az utolsó fűt megjel-nés után történik, a szőlőtelek teljes termés megmarad.

Anyagi előnyei az eddig igényelt legalább harmadik kötésművelet helyett teljesen elegendő öt acérről gyurmunkapszámú, csak három koronájával számláltu ennél 9, azaz kilencven korona husz kilogramm rögálló helyett elegendő hat kilogramm, négy koronával számítva, ennél ötvenhat korona, per m-től napszánnal víz hordásnál megtakarítás harmadik korona, kőtananyagát amennyiben csak egy szál kell egy tőkére, kilencven korona évi ötven koronától, anyag és munka megtakarítás kettőszáz korona mezejegyez, hogy teljes biztonság okkért a karkát ha m-g i. hagyjuk a tőkék mellett, a mostani meglévő készlet tekintettel, hogy csak ötvenhárom centiméter magasságra szükséges, egy ember-életre a meglévő készlet teljesen elég, így egy katasztrális holdnál az évi munka és anyag megtakarítás és ege négy-százhatvanhat ötszáz koronáig mehet.

Mindenek olyan elfogadható csekély árkon van kiszámítva, hogy a tényleges megtakarításokkal nagyobb és nem merész az az állítás, hogy ezen módon kezelve a szőlőteket, egy katasztrális hold szőlő megmunkálása alig kerül többre egy hold krumpli megmunkálásánál és természetesen, természetesen a rendes viszonyok beálltával ezen megtakarítás redukálódik, de akkor is legalább felére tehető. Sokan azt vitatták, hogy a szőlő kuszónövény és nem tűri meg a visszacsapkedést, ezek ellenében csak az ügyezem meg, hogy abban a tekintetben igazguk, hogy kuszónövény, hiszen azért nőnek rajta termőszetszerűleg a kacok is de már ezen túl vagyunk, mert a kacókat leszedjük, mert nincs szükségük a kapaszokásra és visszacsapottak a károhoz és kőtananyagát pótoljuk, de hogy növényélettanilag miért kellene szatóztn centiméterre, vagy két méterre nevelni a végigét, az csakugyan nem lehet sem tudományosan, sem gyakorlati szempontból megindokolni.

Továbbmenőleg fenti számításomban nem is vettem fel azokat a megtakarításokat, amelyek a trágyázásnál érünk el ezen műveléssel, mert egy a nitrogén trágyából, amely a levél képződést, valamint a káli trágyából, mely a faképződésre szükséges, legfeljebb fele mennyiség szükséges, teljesen elég. Továbbá vedres években mind és mennyi kár származik a régi, most divó szőlőművelésnél abból, hogy a szőlőtelekötésnél a levelek megsérülnek, elszáradnak és a termés rothadába hozzák, míg ennél teljesen szabadon állván, nap levegő éri és nincs kitéve a termés a rothadásnak. Megjegyzem még hogy holdként körülbelül ötven tőké a régi művelés szerint kell kezelni, hogy az ötsházszöld ötlőgyűny legyen.

Tekintettel, hogy hazánkban ez időszert 324272 hektár szőlőterület van munkálás alatt, ha csak hektáronként négy-száz korona megtakarítását számítunk, úgy az ország szőlőgazdálkodásának évi számszerű millió koronát takarít meg munka és anyagban.

Lelekem egész meglővel és örömmel hozom nyilvánosságra kísérletet és ennek eredményét azon óhajással, hogy bárcsak még többen és többen igyekezzenek más gazdasági ágakban is elősegíteni nemzetszágaságunk előhaladását és boldogulását még t, éppen most, amikor oly nagy szükség van rá, mint talán sohasem.

(Vége.)

A Faun.

Lukács Gyulának A Nap kitűnő munkatársának szerkesztésében megjelent új viecep A Faun második száma telis tele van ötlettel, humorral. Szemes Ember, Somlyó Zoltán, Bakonyi György és mások verseit, novelláit hozza, képeit legveszelebb rajzolóművészek készítették. A Faun egyes számainak az ára 44 fillér. Kapható minden pályaudvaron s a trafikokban is.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főiskolai tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől költői stílusával élvezetes olvasmány. A könyvtörténelem e jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború leglább krónikája, irakban és képbau az Uj Idők. A mi érdekes események a négy világszög harcaira történi, az mind előnk (árja felőli) szépségű képekben. Érdekesség, művészi nívóval és előkelő ízlés jellemzi Horecz Ferenc hetilapját, az Uj Idők, melynek minden száma aktuális közleményben, beszéleteiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negydedre 6 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **A Vasárnapi Ujság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negydedre 6 korona, Világ-krónika-val együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanítt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Asz írók.** szépirodalmi és művészi hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/a. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot késséggel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erőnyi Nándor szerkesztésében megjelent Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal or-zagos novó kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zene variété és mozi világából való érdekes közlemények, friss hírek és pikáns plotykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Eddigi számaiba Horecz Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porcsolt Kálmán és mások írtak cikkekkel, hatós munkátrai a többi közt Harasznyi Zolt, Bajtay György és Osztros Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozat kezdte benne a vidéki színházi furcsaságokról. „Jönnek a színesek!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Buklone” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Hourik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évre 28 kor, egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rókk Szilárd-utca 18. Kívántra egy hélig ingyen küld mutatványszámot.

— Egy irodandó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végezte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. — Ugyanott egy kifutó leány is azonnal felvétetik.

BERLIN színházban

Nagykanizsán, Erzsébet-tér

Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legujabb, legszebb és legerdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelőrendű és legujabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulmányosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legujabb és legvilágosabb moziműsört mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A tisztelt közönség szives pártfogását és az előadással való pontos megjelentését tisztelettel kéri az igazgatóság!

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

A Z UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak,

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 38 korona.

Félévre 19

Negyedévre 9 K. 50 f.

Egy hónapra 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest

VII. Rákóczi ut 54. szám

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadségélyző Hivatal Átvételi Közlöny: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadségélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminechét éves rendületlen és változatos programmja

A magyarország Ezt állja és tartja és küz érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemköt.

Programmikkal egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Tarcaikkal regényei irodalmi értéknek és szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében idős, komoly és gondos.

A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely július elsejével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona, félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókk-Szilárd-u. 4. sz.

Darasznet

Porsznet

tégia égetéshez és ipari célokra bármilyen nagy mennyiséget azonnal szállítanak és évi kötésre azonnal

Bergstein Pál

tűzoldanyag- és termény-nagykereskedő SZOMBATHELY.

Interurban telefon 355.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Nélkülözhetetlen rendszeres és magántanulóknak, — önkéntes vizsgára készülőknél. Legjobb eszköz az általános műveltség elajánlására. Két kötet ára 15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32—40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legujabb divatu levélpapirokban és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazásuk szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Gazdasági nehézségek.

Elhíphetjük-e, hogy a néptömegek azok után, miket el kellett szenvedniök, még azokat a hallatlan pénzterheket is magára fogják vállalni, melyeket a háborus költségek és veszteségek okoznak és hogy a sokféleképpen és nagy arányokban államosított gazdaság, mely előállítás, elosztás és ármeghatározás dolgában annyira szűk korlátok közé lott szorítva, egyhamar és nagyobb surlódások nélkül ismét rendes, szabad kerékvágásába fog visszazökkenni?

Nem vértelen csontváz-e a háborut viselő államok arany- és pénzgazdálkodása, mely kölcsönkért papírmankón jár? Háboru végével fogytán lesz az anyag, a munkacső; a tr. nőföld ki lesz szipolyozva, egész kereskedelmi flották tönkre lesznek téveszával, nemcsak a régi jölt és vele társadalmi rendünk, tehát kultúránk alapja, hanem azok az eszközök is, amelyekkel az az elvesztett javakat pótolni kellene, el lesznek pusztulva.

A világkereskedelem kiegyenlítő és előmozdító összeköttetései el lesznek végva, egész csomó kiviteli iparág feleslegessé fog válni. Nemcsak el lesz pusztítva több millió ember, aki a javakat előállította, hanem sok más millió, ahelyett, hogy produktív munkát végezne, felebarátjai támogatására lesz utalva.

Hamarosan meg kell oldani azt a kérdést, hogy a harctérről hazatérő milliókat, kiket most nagyrészt aszonyok és fiatalok helyettesítenek, a munkaanyag- és szerszámbiány dacára hogyan lehessen kereshetőre juttatni. További bonyodalmakkal fog jární gaz. laságunkat, technikai felszerelésével együtt, ismét békebeli állapotába visszahelyezni és a háborus rokkantak millióit is foglalkoztatni.

A háborus veszteségek után fenmaradt kulturális és társadalmi népjavak sánálatraméító elköreszolásai még jobban ki fogják élesíteni az ellentéteket. Bizonyos, hogy hosszadalmas, talán évtizedekig tartó — szellemi és anyagi célok érdekében ki-

fejtendő — küzdelmek várnak reánk, melyek a világháboru által amugy is súlyosan megviselt mostani nemzedéket teljesen megőrölhetik; annál biztosabban és lesújtóbban fog ez bekövetkezni, minél tovább tart a háboru.

Bárha végre belátnák a mértéadó körök, hogy a kölcsönös megértésre irányuló törekvések elutasítása mindazok részére, akik nem hisznek a fegyverekkel való döntésben, a tartós háboru jelenti és hogy a tartós háborunak emberekben, gazdaságban és kultuszában való kártevési társadalmi rendünket végképpen fel fogják forgatni.

Hadigondozók.

A háboruban elesettek özvegyeinek, árváinak s a rokkantaknak gondozására s támogatására, gyámolítására városunkban is összeirattak mindazon nemes-szív emberbarátok, férfiak és nők kirkól feltehető, hogy nemcsak ezülv a fent felsoroltak támogatását gyámolítását stb. szívesen vállalk.

Adakozunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak

20-as honvédeink tűzkeresztsége.

Irta: B. A.

DINCS AZ A DICSÉRET, amelyet meg nem érdemelének s amely a mi dicső huszas honvédeink homlokát örökzöld babérbérent joggal ne övezné. Nevüket kitörülhetetlenül beirták titáni küzdelmünk történeti lapjaira. Érdemük s dicsőségük visszahangozza a Kárpátok babérbokszoruja, Wolhynia sivatagja s erdőse része s most ujabban az olasz harctér rettenetességé. Dicsőségük ott is felragyogott a most lobogó harci szenevedelemben. Nevük emlegetett lett a vezérkari jelentés folytán s ma már az ország minden részén tudják, hogy huszas házierezendük egyik legértékesebb darabja annak az ércfalnak, amely a ránk özőnlő ellenséges erők árját hazánk távol tartja határaitól.

Mindig ádáz küzdelemben volt részük a háboru kezdete óta. Nem is lehet ez másként. Hiányos lenne minden diadal, csonka lenne minden győzelem, ha huszas honvédeink tettereje, bátorsága, de egyuttal dicsősége is nem fonód-

nék az általános, diadalmas ellenállás ragyogó történetébe.

Beszédes érchalmoz az alábbi sorok eseménydu sokasága. Ékes nyelven beszél ennek minden szava a hervadhatatlan s kifogyhatatlan huszas vitézségről már a háboru kezdetén, amikor huszasaink a tűzkeresztségen átesetek.

1914. augusztus hó 28-án forrón perzselte az augusztusi déli nap a letarolt mezőket Galiciában. Az ezred két zászlóalja a tarlón fáradtan aludt, csak a törzsoéknél volt mozgás; pedig azokra is ráfért volna a pihenés, mert nem kis dolog alkonyattól viradig sötét éjszakák végig botlani és botorkálni ismeretlen erdei uton.

A dél alig mullott el, amikor a menetre parancs jött.

Nyújtózkodva, lomhán álltak sorba a zalai honvédek. Hiába kereste a szemük a várva-várt mozgókonyhákat. Nem volt idő azon tündönni és boszankodni, mert az első zászlóalj két százada kis csoportokra osztva már elindult keleti irányba.

A poros országút, a melyen az ezred haladt, alkalmasabb volt a baka humorra. Meg is szólalt hol itt, hol ott egy mondas. — Még Savanyu Jóska is mosolyogva kérdezte szomszédját: „Komám jól laktál-e”? R....-seb

volt a válasz. „Te is megehetnéd a bucidat, hogy ne korogjon a gyomrod”.

De ez nem tartott sokáig. Az ezred U... lengyel városkába ért.

Külső részen nádfedeles viskók, belső részén a szokásos négy szögletű tér vakolatlan, piszkos házakkal és fabódékkal. Itt nyüzsgött az élet.

Zsirus kaftanos férfiak, elhanyagolt ruhás asszonyok, bukjel szoknyás lányok és muszkos arcu gyerekek lármája és kiabálása hangzott minden felől.

A faji jelleg, a kereskedő szellem már a kicsiknél is kifejeződött. Mindenki árult valamit, cukrot, csokoládét, bakancsfűzőt, kenyeret, bort, gyümölcsöt és más egyebet.

Ez felbontotta a katonai rendet. Mindenki vásárolt, a mihez jutott. Természetesen jó drágán; — korona képezte az ár alapját, a fillér ismeretlen volt.

Az ezred itt megpihent és étkezéshez látott. Az első zászlóaljtot két század biztosítás végett keleti irányba a vasuti állomásig előre toltak. Étkezés alatt megbizhatatlan hírek keltek számrnyra az elkülönített harmadik zászlóaljról; a melyek szerint az már harcol az ellenséggel. Más már azt is tudta, hogy néhéz harcot viv és hogy

Emlékhöngybe.

*Szemed pillájáról csak örömkönyv hulljon,
Fájdalom árnyéka rád soha boruljon.
Léj egy hosszú ellen örömtől és enyhét,
Mél sorsunk a földön embernek teremhét.
Mozoglyaga nézzen rád minden e világon,
Gondtalan napokon, harcos éjszakákon,
Szánc, szép szecrelmel örömebeq liszald,
Mely a föld porából egy edembe visszát,
Boszson valóságba boldog szelid álmod,
S abból úze legyen mindaz, ami állok.
Ea pedig feleirrad a te igas napod,
Succedél, lelkeddel magod, odaodod,
Ábrándos reményed összes álmaidtal,
Fesld, szép korodból új életre hidat: —
Örömteli hited fakadó szép lája,
Ne legyen letaroll remények világa.*

Dr. Lukács József.

A Polgári Egylet közgyűlése.

A nagykanizsai Polgári Egylet folyó évi november hó 4-én vasárnap ó. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárnyak: 1. A választmányi előterjesztése ingatlan-vétel ügyében. 2. Az ingatlanok vételárának kifizetésére jels. kölcsön felvétel.

Gyermekünk művészi látásáról.

Művészi látás alatt értem a természetnek olyan való szemléletét, hogy a látott impresszió bennünk esztétikai gyönyört váltson ki. Természetes, hogy az ilyenfajta természet szemléléshez bizonyos iskolafőttség kell, mely iskolázottság módozatairól a rajzpedagógusok véleménye igen különböző.

Jelen cikk a drézalai nemzeti rajzoktatási kongresszus ötletéből íródik, melyen — sajnos — ugyan nem lehettem jelen, de értesítőjét tanulmányoztam és örömmel láttam, hogy ezen a téren magyar iskolánk törekvései mily nagy elismeréssel honorálják a külföldi szaktekintélyek. Nagyon szépen demonstrálták a szakferfiak előadásaikban, hogy a természet művészi szemléléséhez semmi kiváltságos hajlam vagy tehetség nem kell, hogy az ép úgy elsajátítható minden emberfia által, mint akár az írás-olvasás. Az egyéni dispozició persze itt is játszik szerepet, csak úgy mint más lelki képesség elsajátításánál, mindazonáltal a kevésbé előnyös egyéni sajátosság csak a tanulmányi idő hosszabb m'voltát teszi kívánatosá. És ezen pontnál örömmel kell konstataálnunk a magyar géniusz fölényét. Iskolánkban, hol a megreformált művészet pedagógiai törekvések csak mintegy tíz-tizenköt év óta gyakoroltatnak, az életbe kikerült ifjúság 75—80%-a beváltja ezen a téren a hozzáfűzött reményeket. Hoy azonban végeredményben ezen törekvések horderejét méltányalassuk, ahhoz persze szükséges értézek perspektívája, a mostani közpiskolai generációnak közéleti szereplése.

Mindenekelőtt fontos, hogy a művészi látás önállóságra nevel. Megtanítja az ifjút saját szemével látni, tulajdon látán járni. Minthogy ezt gyakorlati uton érjük el, általa egy oly fog: vertünk is van,

mellyel az elméleti tanítás tulkapásait Jótékonyan ellensúlyozhatjuk. Ezen gyakorlati irány a munka szeretetét és más munkájának a megbecsülését nevei a fiatal lélekbe, de kihat elméleti tanulmányok elmélyítésére is, sőt mondhatom éppen ezen módszer az egyedül megváltó eljárás, ilyen tanulmányok eredményteljes művelésére. Mászóval műizlet, közpömvészeti alkotások elbírálásához való képességet csakogy sajátítunk el gyakorlati zanetannalással. S itt kell rámutatni határozott nyomatokkal a sokszor ósárolt dilettantizmus pedagógiai értékére, mint a műizlet elsajátítására vezető egyetlen lehetőségre. Esztalt fogjuk csak elérni az általános műveltséggel bíró embertípus ideálját, melyet az eddigi közpiskola tulajnyom irodalmi és elhanyagolt művészeti disziplínával eddig nem tudott elérni. Ha tanulunk természeti szépégeket megfigyelni és azokat visszaadni, helyes érzelmi lesz közpömvészeti alkotások megértéséhez. Itt is csakogy mint egyebütt elméleti megismeréshez tapasztalati uton juthatunk.

Nem is kell hozzá oly nagy ölesítés, hogy ezen törekvések némi eredményét már most is imitt-amott észrevegyük. Mindenki visszaemlékszik, hogy közpömvészeti vándorkiállításokról, műtörténeti kiállításokról, slójdantafolyamokról és egyéb művészet pedagógiai irodalmi kísérletekről ezelőtt 15 esztendővel mit sem tudtunk. Az utcák és lakások esztétikájának hatalmas és rohamos fellendülésének gyökere szintén ezen törekvések eredménye.

A természetből belénk ottolt esztétikai gyönyör utáni vágy minden ember természetesen hajlamának nevelése általi fokozása a művészi látás tudatos fejlesztése által válik valóvá. Művészi életünk felvirágztatását csak műtörténeti közönségtől várhatjuk, a műtörténet közönséget pedig gyermekünk művészi látásának fejlesztése által teremthetjük meg. Pfeiffer Elek.

nemsokára igen sok sebesült fog beérkezni.

A vasuti állomáshoz rendelt két század a dandár másik ezredétől két századot talált ott, a melyek már a megparancsolt biztosítást fogantatosították. — Az elhangzott parancsa: „Sorakozó menászhoz” a két század század arca is mosolyra fordult.

Nem telt el sok idő, amikor az állomástól délkeletre fekvő erdőben puská és géppuska tűz szőlt meg, az erdő mögöl pedig ágyu durranása hallatszott. Srapnellek sítsergő pukkanását lehetett látni a városka közelében, a hol az ezred még javában étkezett.

A puská és géppuska tűz az erdőben pillantról-pillanatra erősebb lett. A két zalai század „riadó”-ra felszerelt. Az egyiket az erdő irányában támadásra, a másikat az erdőn kívül előnyomulásra parancsolták.

Mielőtt a két század útnak indult volna a zászlóalj parancsnok a legénységnek a következőket mondta: „Fiúk, úgy látszik, ma harcolni fogunk. — Becsületesen viseljétek magatokat. Isten legyen veletek!”

Ezen pillanatban talán senki sem gondolt másra, mint arra, hogy az ismeretlen lefolyású harcban részt vegyen és szorult bajtársait segítse, mert az oros: puskatűz felülmúlta a mienkét.

A kiadott parancsok fogantatosítása úgy ment végbe, mint békeben a gyakorlótérén.

A század, amelyet az erdőben rendeltek, bal szárnyal az erdő szegélye mentén vett irányt és egy pillanat alatt rajvonala fejlődött. A század harci kedve kiténő volt.

A másik század az erdőn kívül szintén megkezdte az előnyomulást egy szeszöföde irányában. Az emberek fejei csak néha-néha voltak láthatók, eltűntek egészen az embermagasságu kenderben és kukoricában. A század embereinek arcáin nyugalom és határozottság fénylett. Az ideges parancsnok hidegvérre láttára nyugodt lett.

Nem jutott senkinek eszébe arra gondolni, mit hoz a következő pillanat. Egy gondolat hatotta át mindenkit: „Előre és leszámolni az ellenséggel.”

Az erdőben a harci zaj igen fokozódott. A visszhangzó puská és géppuska kattogása között időnként rajtakiltás és roham kürtjel hangzott fel. — A golyók süvítése az erdőn kívül is halatszott. Saját ágyuként is megszólaltak a városka közelében; de az ellenséges srapnellek villogása saját ágyuként irányában fokozódott. — A házak között gyalogság bontakozott ki és futó lépésben az erdő felé vett irányt. A második zászlóalj századai voltak.

Mögöttünk és tőlünk balra a harmadik zászlóalj rajvonalai egy tarlón nyomultak előre. Amikor egy majorhoz értünk a szembőlő dombon egyes lovasok láttunk különböző irányba

vágtatni. Előtünk egy falu. Az lett az irányunk. Jobbra tőlünk az erdő is megszűnt, a harci zaj némely részén már annak szegélyén tombolt.

A mikor századunk gyér rajvonala a falu felé vette az irányt, a major és erdő között feltűnt egy másik ezred százada sűrű alakzatban. Vagyzatlansága nem maradt sokáig büntetlenül; — a feléje irányult ellenséges srapnellek szétfúttára kényszerítették.

A falut elérve a század parancsot kapott, hogy huzódjon balra a malomig a harmadik zászlóalj irányában.

Egy ház kertjén áthaladva az első halottra akadunk. Honvéd huszár volt teljesen felszerelve, még a mente is rajta — egy kerítéshez dülve átszűrt mell. Arcszíne nem különbözött a mente színétől, hátra felé hajlott feje már vékére szinesedett el.

A mellette elhaladótól halála mély sajnálkozás érzetét váltotta ki, de egyttal figyelmeztette arra is, hogy a halál itt kaszál.

Nem is tartott sokáig a golyók éles füttyülése a mi rajvonalkunk felé is irányult a malom-patakkal szemben lévő domb aljáról. A zalai honvédek nem is várták be a tüzelés elrendelését, hanem ösztönszerűen célba vették a fekete gyepetglákból készített fődörzsöket, a hol puskatűz felvilágosítást lehetett látni.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Október 6.

Főgimnáziumunk kegyeletes ünneppel emlékeztet meg az aradi Tizenháromról okt. 6-án. — A gyászmiséét *Molnár Kálmán* pliarista tanár celebrálta s ezután az ifjúság tanáraink vezetésével a főgimnáziumi tornaterembe vonult, a hol gyászünnepet tartottak. A főgimn. énekhar három számot adott elő, amelyet között Huchthausen Lajos szép emlékbeszédet tartott. Tóth József és Smolek Lajos főgimn. tanulók pedig alkalmi költemények szavalatával növelték a szép és hatásos ünnep értékét.

Szentségimádás

F. hó 10-én, szerdán reggel 6 órakor kezdődik a szentségimádás ünnepi szent misével a szent Ferencendiek plebánia templomában. Ilyenkor ezer és ezer hív keresi fel a templomot és kéri a jószág Istent, hogy a háborútól oltalmazzon meg bennünket és adjon édes hazánkra áldást és békeességet. — Az oltárszentség kitelése is reggel a 6 órai szent misével kezdődik. Este 6 órakor ünnepi szent beszéd, utána pedig litánia.

— *Tárcánkra, mely vitéz huszarsainkról szól, felhívjuk olvasóink figyelmét.*

Hősi halál.

Ifj. Metzger Ferenc a múlt hó 27-én egyik tábori kórházban a harctéren szerzett sebeibe belehalt. Az ifjú hős a mult tanéjben tette le az őrségi főgimnáziumunkban s onnan (őstén) bevontul a huszas honvéderedhez. Az ifjú, tehetséges zászlós gránát szilánktól sebesült meg s ez oltotta ki ővét nek annyira drága életét. Halála bors hangulaton van sok baráti szívre, akik a jó szálók fájalmában igaz részvétellel osztoznak.

A katonák szeretetadományai

Javára Farkas Vilma vezetésével a Hadsegélyző vásárnap a hó 14-én délután 4 órakor a Polgári Egyet helyiségben 2 korona belépő díjjal gyűmölcs-vásárt rendez, tombolával és cigányzenével. A siker előmozdítására Kaniza és vidéke összes szép és legszebb leányait sikerült megnyerni s így a vásár erkösi s valószínű anyagi sikere is már oltva biztosra van.

Iparosok és segédek szabadságolása.

A honvédelmi miniszter szeptember hó 25-én 346.456. szám alatt a honvédkerület parancsnokságához intézett táviratában következőképp rendelkezett: Az összes mozgótes csraszébeli a cím alá rendelt kerületéknél beosztott arcvonalbeli szolgálatra alkalatlan szakképzett bognárok, pintérek, kádárok és ezek alkalmazottai, továbbá kéményseprők, kádárok, bogárok, nyergesek és bádogosok közül azok akik a jelenlegi beosztásokban nélkülözhetők november 30-ig azonnal hivatalból felmentendők és legutóbbi munkahelyekre szabadságolandók.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

A Néptakarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán, mint a Magyar kir. Oszlályorszájatek főarúsítója ajánl a novemberben kezdődő első

sorsjátékra:

I. osztályú egész sorsjegyet 12 — K. árban.

1/2	8	—	..
1/4	3	—	..
1/8	150

— **Rang és mód.** A rettentő világháború szenvedései közep-tl egygy kellene forni a népek megértésben és szeretetben. A szenvedési türelmetlenség egymás iránti segedelemmel és támogatással kellene enyhíteni rangkülönbség nélkül. Nagyon jól tudjuk azt, hogy a gyötörö érzelmek és idegesség azoknál, kiknek hozzátartozói katonák, tulségáza van, míg azoknál, kiknek senkije sem katoná, olyan a helyzet, hogy a mostani életkörülményeket is számíva, mégis sokkal enyhébbnek nyugodtabbnak minősíthető. Mert utóbbiak között vannak das jóvedelmű egyének is, a hadmentesek (untaugliehek) nem is tudják mi a világháború. Nem agódnak, sok gyötrelmekről mentesek; nem kell félni a koplalástól, nem munka-rejét kénye kedre szerint leicatlás alá bocsátja: ki többet ad. És adnak is, mert roppant a munkáshány; pld egy famészó naponta 20 koronát keres és így a drágaság a részükre ki van egyenlítve.

Azonban már eldörtém a tárgyolt. Ismételtem, szeretni és kímélni kellene egymásunkat, s különösen segédekkel nyújtani azoknak, kiknek hozzátartozói katoná. Ez volna a felülatári szeretetnek egyik legemlékező feladata és kötelessége Sajnos, az ellenkezőjét tapasztaljuk itt is az igazságnak és szeretetnek.

A szegény pénze még a henteseknél és mászrosoknál sem egyforma a tehésszebbikénél. Hát kérdem, miért a különbség. — A napokban beállít egy helybeli jóhírű henteshez egy konyhatündér ezzel a paranccsal: „Az izei a nagyságos doktor ur, hogy az 5 számúra estélig 10—15 kiló szalonnát tegyen félre”. A parancs készen van teljesítetett is: Ugyanekkor, néhány perccel előbb, rival rá ez a hentes az ott régen várakozó szegény asszonyokra: „nincs szalonna le van már foglalva a szalonnához”. — Tehát maholnap csak az juthat zsirhoz, szalonnához, aki a szakácsnőjét tudja a henteshez küldeni s egyszerre 10—15 kilót megrendelni. Abszurdum igazságtalanság ez. Minek akkor a zsirjegyek. Minek a közgazgatás. Mire valók azok a fórumok, kiknek ezen a téren kellene igazságot teremteni. Szegény dolgozó nép nem juthat zsirhoz, szalonnához; annak a néposztálynak kell legjobban koplalnia, mely a rettentés világháború összes borzalmaít és keserveit kell végig szenvednie.

A napokban egy kereskedőség avval főzött le egy cukorért esengő asszonyt: „nyers cukor még nincsen”. Erre az asszony méltatlankodva visszag: „Nem vagyok vak, látom, hogy van szép fehér süveg és kockacukor!” Erre bolcsen felet a kereskedőség: „Hja, az a protezióok részére van félretétve”. Lám, mily hajmeresztő igazságtalanság megy végbe keres-

kedőinknél. Kérjük a hatóságot, intézkedjék, hogy kivételek ne történjenek a közlelemzésnél.

SYBILLA.

Magántáviratot is lehet a frontra küldeni.

Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter megengedte, hogy sűrűs esetekben magántáviratokat küldjenek a frontra. Ezen táviratokat éppen úgy kell címezni, mint a tábori levelezőlapokat s csak 30 szó terjedelmig lehet, ára két korona. A föladrónak a táviratot meg kell mutatnia a legközelebbi katonai vagy honvéd állomás-parancsnokságnak, s ennek jóváhagyása szükséges a távirat továbbítására. A kézbesítetlen táviratokat visszaadják a föladrónak.

— **Nem lehet Oroszországba táviratozni.**

Összeköttetés hiányában hadifolyókák szölv vagy hadifolyókól erődő táviratokat Oroszországba vagy Oroszországba küldeni nem lehet.

Nincs cukor!

Igy válaszolt kérdésünkre Metzger ur az délmérési hivatal fősfője. — Pedig dehogynincs! Sok is van Híz magunk láttuk s mikor a nagy titkot felfedtük, azt a választ kaptuk rá: Hja a kávécsók. Igen mosé nekik tartalékban kell vagonoszámra akkor is lenni, amikor a betegék halálra kívánják és egy dekához sem lehet semmi áron hozzjutni.

Nem tudjuk a cukrázók, cukorkászók, kávécsók, honnét juthatnak korlátlan mennyiségű cukorjukhoz: de azt mindenesetre szeretnők tudni, minő protezióval lehetne legalább a betegeknek annyi cukorhoz jutni, hogy herba teáját elkészíthessék akkor, amikor egyik helybeli zugkávés rekord ízületek csinál állandóan a cukorgeszeffelésel.

Milyen az ideai bortermés?

Az idek szárazság, amennyire káros hatással volt a kapás növényekre, oly jótékonyan s áldást hoztam hatott a szőlőkre, úgy hogy az idek terméshozam ugy minőségre, mint mennyiségre is jól talhaladja az előző évek hozamát — Nem felett meg azonban a várakozásnak a must jelenlegi ára, amennyiben a termelők erősen hitték, hogy a must ára tényleg megnti az 5 koronát. Csalódtak, mert a vidékünkön a must legmagasabb ára 2—2.40, Balaton vidékén 3—, Hegyalja vidékén 6—7 korona.

A kormány maximálja a fát.

Amint értesültünk a kormány a napokban bocsátja ki a faárak maximalására vonatkozó rendeletét. Az elsőrendű fa ára az erdőben felhasználva 450 korona lesz. Így ha az összes koci és vasuti fuvarkötségeket hozzászámítjuk, a legdrágább fa vagononként a fogyasztóhoz szállítva circa 700 koronába kerül. Ma ugyanez értékűszáz korona.

Szerkesztői üzenetek.

— K. S. Nemsokára közöljük beküldött költeményeit. Az elsőt talán némi átdolgozással, mert a forma kicsi szokatlan.

— B Tábori posta Köszönjük. Jelen számunkban közöljük az értékes közérdekű leírast. Várjuk a sorozatot.

Irodalom.

— A pápaválasztás története és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A yaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amig az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekese és tanulmányos olvasmány, amely mig egyszerűll szigoruan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelmi e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrebbr tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — **Kapható Ifj. Wajdits József** könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháboru legdhbb krónikáirásában és képeiben az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész harcáirain történet, azt mind elének tárja festői szépségű képekben. Érdekesek, művészi nívóval és előkelő ízlés jellemzi Horég Ferenc hatáplát, az Uj Idők. melynek minden száma aktuális közleményben, előszólásokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom Apóloja — **Előfizetési ára** negyedévre 5 korona. **Kiadóhivatal,** Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **A Vasárnapi Ujság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyaníll megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **As „Élet”** szépirodalmi és művészeti hatáplát (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képeket is. A kiadó hatáplát melegen ajánljuk olvasónk figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — **Előfizetési ára** félévre 10 kor. **Matatványszámot** késéleg küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelene Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal, országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zene variáto és mozi világából való érdekes közleményeken, friss híreken és pikáns helyzeteken kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészeti híreivel is. Eddigi számszába Horég Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porzolt Kálmán és mások-írták cikkeket. Gutsó munkatársai a többi közt Harsányi Zolt. Rujtkay György és Czerna Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi feresességokról. „Jönnek a színesek!”, címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Bukfene” című színházi regényét, amelynek minden felvételét Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtára 28 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Bótki Szilárd-utca 18. Kívánatra egy hélig ingyen küld matatványszámot.

A világháboru utolsó éve minden jul szerint a most ráuk kövikező esztendő Esoményekkel terhes írók következik. Folyhívjuk azért a t. olvasó-közönségnek figyelmébe a **PESTI HIRLAP**-ra, hasznok legkedveltebb, leg-hírteljesebb és a háborus viszonyok dására is legdhövebb tartalmu lapjára. A

Pesti Hirlap munkatársai közé sorolja az ország legtekintélyesebb publicistái és legkedveltebb szépirodalmi írói. Vezérekéit Moei Ernő, Porzolt Kálmán, Kabos Ede és Gellért Oszkár írják. Társairól: Gárdonyi Géza, Molnár Ferenc, Abonyi Árpád, Berkes Imre, Szini Gyula, Bonda Jenő, Pakots József, Lux Terka, Alba Nevis, Pásztor József, Peterdi Sándor, Szász Zoltán, stb. stb. Ma egyetlen naplapon sem elégti ki a hályg-közönség igényeit annyira szépirodalmi közlemények, novellák és regények tekintetében, mint a Pesti Hirlap. Az Esti levelek, melyeknek írója Porzolt Kálmán, a Pesti Hirlap kedöveltebb specialitása. Színház- és hírvivata elismert a legzadagabb. A Pesti Hirlap mindenét kívül külön közleményekkel is szorgalmaz előfizetőinek. Első e-közzeművek sorában, hogy a Pesti Hirlap minden negyedéves előfizetője ingyen és bérmentve megkapja karácsonyi ajándékul a Pesti Hirlap Naplárát, mely immár 28-ik évfolyamába lép és ez idő alatt meghódította a magyar olvasó-közönség széles rétezeit egy gazdag tartalommal, mint dízes kiállítással.

A Pesti Hirlap előfizetői kedvezményes áron rendelhetik meg a Divatszalon című kiadó divatújságot, valamint az Érdekes Ujság és Képes Ujság című, legzadagabb tartalmu és mély nyomású képekkel illusztrált szépirodalmi hatáplátot. Az nagyaráza meg a Pesti Hirlap példátlan kedvelését és azért ajánljuk mi is a legemelésben olvasónk figyelmébe. A Pesti Hirlap előfizetési ára október hóra 3 kor. 30 f., okt.-dec. negyedévre 9 kor. 50 f., félévre 19 kor. A Divatszalonon egyútt negyedévre 1 kor. Az Érdekes Ujsággal együtt negyedévre 16 korona. A Képes Ujsággal együtt negyedévre 14 kor. 50 f. Mind a négy lap egyútt negyedévre 26 korona 50 fillér.

Az Érdekes Ujság október hó 1-ével új előfizetést nyitott. Az Érdekes Ujság ma'dnem ötvéves fennállása alatt bizonyoságot tett arról, hogy ez az újság a legzadagabb, legszebb és legérdekesebb magyar képes hatáplát. Címnei számit melyek eddig is feltöntest kellett-ekezés képeikkel, gazdag szépirodalmi tartalmukkal, ingyen mellékleteik sokaságával, az idej karácsonyi szám minden tekintetben felül fogja múlni. Az Érdekes Ujság előfizetői a zaidag karácsonyi számat, melynek bolti ára 2 K. írt, teljesen ingyen, minden ráfizetés nélkül fogják megkapni, ugy hogy aki legalább egy negyed évre előfizet, az október—decemberi ávnyegedben 1.50 K.-át takarít meg. Az ERDEKES UJSÁGI eddigi nagyszerű kedvezményein kívül az előfizetők 2.50 K. ráfizetés nélkül megkapják az Érdekes Ujság könyveit kevényen füzött díszes kiállítási kötet-it, melyeknek sorozatában a legújabb kötet: Szomabázi letván, „bgy éjszaka Pet-rpusztán” című műve. A most bejövő új előfizetők kívánata teljesen ingyen kapják Molnár Ferenc „Az aruvini erdő tika és egyéb szatirák” című művét; az Érdekes Ujság előfizetői ára egy negyed évre 6 50 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal V., Vilmos eszár-ut 78.

(Októbernek elsején) be kell vonulni mindenkin-k, férfiak és asszonyok, öregek és gyerekek egyaránt a **KEPES UJSÁG** előfizetőinek és így olvasónak hatalmas táborába. Méri a Képes Ujság a legtartalmasabb legszentelésebb és mégis legolcsóbb mélynyomású képes hatáplát. Minden számban 1000 korona kézpénzrel díjazott rejtvenypályáztat. Az október 1-én bejövő előfizetők teljesen ingyen kapják a Képes Ujság szentelése naplárát az 1918. évre, amelynek bolti ára 2 korona. A Képes Ujság előfizetési ára egy negyed évre 5 korona. A Képes Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos eszár-ut 78. sz. alatt van.

BERLIN színház

ban

Nagykanizsán, Erzsébet-tér

Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb mndora talál a közönség. Minden előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulmányosabb másort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a hely-árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltogatottabb moziműsört mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkin-k a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgálta. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szives pártfogását és az előadáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri az igazgató.

Szeretetadómanyokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvétel Küldönetmnye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az elcselt hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatali főpénztára, Képviseelőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Darazsenet

Porszenet

tégla égetéshez és ipari célokra bármilyen nagy mennyiséget azonnal szállításra és évi kötésre ajánl

Bergstein Pál

tűzlóanyag- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interurban-telefon 355.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végezte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj Wajdits József könyvkereskedésében. —

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintezetek részére szükséges cikkek dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

ROSENTHAL JAKABRÓL írok ide pár sort. Nem földesúr, nem is hadvezér, vagy kinttett polgárember, hanem egy jóval kereskedő. Szelid lelku, jó uri ember, akinek egyik fia megsebesült, a másik pedig az orosz fogás bizonytalanságában él. De nem az a főok amiért róla beszédés sorokat írunk, hanem az ő jósága, önzetlensége, amely manap kétszeresen feltegyezése méltó, amikor mindenki a mások rovására akar meggazdagodni, boldogulni s előbbre jutni. Szinte jól csak önzetlenségéről szólhat a durva önzés emlegetett esetei között. Már pedig ő valóban önzetlen. Amint a Menekülteket Gyámoltató Bizottság vezetőségétől róla hallottunk, az a nyilvános diescért számlájára tartozik. Ha nyilvánosan írjuk ki a bűnösöket, akik a hiénák háborús gárdájába válnak, írjunk ama kevésről, aki nem használja ki a háborús konjunktúrát. Önzetlensége ama szolgálathoz áll, hogy a menekülteknek lisztet kölcsönöz, azt csomagolja, fát, vesződik azaz, hogy az otthon nélkülözö honfitársaink fájdalmát feleltesse jószíve szolgálatra kész munkájával. S azt már jó ideje es-lekzi. Nem egy pár napja, hite, hanem hónapok óta segít a menekülteket gondozó iroda vezetőjének gondjain. Ezt a tartozást örömmel szaldírozzuk a nyilvánosság előtt.

dr. l. j.

Adakozunk a háború rokkantjainak és családjainak.

Adakozunk a Hadseregölyzőnek.

20-as honvédeink tüzkereztsége.

Írta: B. A.

II.

A tűz ezen a részen is folyton nőtt és nőtt, a harmadik zászlóalj két százada is harcra lépett. Itt is mindenki előre iparkodott, nem törődve a puska golyók éles füttyülésével. E zászlóalj segédítette a századok között vágatott. De, úgy látszik, megajánlta kövét, mert leugorva róla, világnak eszengette és ő maga futva tovább rohant az egyik század után.

400—600 méteres ingoványos, lekaszált nádas választott el bennünket az ellenségtől. A malomtól csak egy keskeny uton tudunk volna odajutni. Ez határt szabott vágynknak. Pedig igen szerették volna, ha pangánétsuoknak akadt volna dolga; megcsiklandoztak volna a bozontos fejú kozákok szívé.

A puska tűzharc változatos hevességgel tartott. Mozogni nem lehetett sem nálunk, sem az ellenségénél. Egy alak feltűnése puska golyó záport váltott ki.

A legnagyobb nap sugarai búcsút vettek a harcért változott csendes falusi tájtól. Fényük a hősi halált halt hősök sápadt arcát utoljára varázsolta halvány pirosra, a jüगतó sebesültekné reményt nyujtva a közeledő segélynyújtásra.

Züllés.

Azt mondják, hogy a közös baj, a közös veszedelen összehozza az emberket, acélosá teszi az ifjegeket, fokozza az energiát, a léifentartási ösztönt és tisztító tüzként hat a lelkekre is.

Ha valamikor bajban voltunk, ha valamikor veszedelem fenyegetett bennünket, ha valamikor szükség volt a tömörülésre, a vállvetett munkálkodásra, az egymás segítésére, izmaink, acélosságára, energiára, lelkünk tisztaságára, az grények s különösen a felebaráti szeretet gyakorlására: akkor az az idő most van, mert nagy bajban vagyunk, mert hazánkat, önállóságunkat, létünket fenyegeti az összeomlás, a megsemmisülés veszedelme.

És mégis, mit látunk?

Széthuzást, önzést, önös érdekek előbólasát és kiélgítését, embertársaink megkárosítása, cseltel teljes önkretétele árán is; az aranyborjú imáczását, éktelgen gazdagodási vágyat, bármily nemtelen eszközök felhasználásával; hitetlenséget, szeretet hiányát, erkölcsötlenéget, az idealizmus teljes hiányát s a realizmus valóóság tobzódását.

Alkonyatkor megszűnt a harci zaj, a rajvonal mentén pedig elevenebb lett az élet. Bajtársak sátorlapba fektetve sebesült barátaikat futva vitték hátrafelé. Egy-egy izmos legény hátrára kapta sebesült szomszédját és szaladt vele a segélyhely irányába.

Sokan azt is hitték, hogy véget ért a napi harcral a háború.

Az erdei hadakozóknál ez a hit még jobban jutott kifejezésre. Mint a ki jól végezte a napi munkáját, pihenőre ment vissza a faluba.

Mi megmaradtunk a kiküzdött helyünkön, katonai kifejezés szerint „harcserző biztosítás” mellett lövész árkot ástunk magunknak. Kevesen maradtunk ezen munkánál, mert járőrök, fűlélő őrsők mentek túllunk előre és bizony néhány jó pajtás közülünk is elesett és megsebesült.

Áldja a jó lsten királyért és hazáért ontott vért.

A BAKA.

Feszés a ruhája, ragyogó a szeme, rövid a kardja s mégis csak baka. Mintha az utolsó volna a hadseregben. Lenézi a parádés huszár, megkicsinyli az ágyus tüzér s minden más fegyvernem — ha valaki csak baka. Sarkantyút nem perget, lovat nem táncolat, talán ez az oka, hogy csak úgy félvállról néznek rá. Már gyerekorunkban észrevettük ezt a lekiacinylást. A tehetősi fiu érettségi után huszárnak, tüzérnek ment, az osztály szegényebbje bakának ment. S

Ma három főosztálya van az embereknek.

Az első a harcolók osztálya, akik az életüket és vértüket kockáztatják és áldozzák mindnyájunkért.

A második a dolgozók kis osztálya, akik itthon nemcsak önmagukért, hanem az első- és harmadosztálybeliekért is becsületes és hasznos munkában görnyedeznek s c mellett az első osztálybeliekkel együtt nélkülöznek és szenvednek.

A harmadik osztály pedig a kalózo', a martalócok osztálya, akik az első- és másodosztálybeliek önfeláldozó munkáját nem respektálva s őket nem sajnálva, terjesztik ki csápjaitat ezer és ezer felé s huzzák, szívják, szipolyozzák amazokat, hatartalan kegyetlenséggel, irgalom nélkül.

Nézzünk csak körül s fenti állításunk valódiságáról lépten-nyomon meggyőződhetünk. S ha akadnak egyesek, akik az lsten képre teremtett lényeknek tartják magukat s „ahhoz méltó módon élnek, azokat futóbo'ondoknak tartják és a guny ezer mérges nyilat röpiük feléjük.

Egy elszomorító, öt kétségbeejtő jelenségek középett szinte enyhítő balszam

azt olyan szegénykezve mondta. A világháború során azonban sok minden megváltozott. S ennek hosszú ideje alatt meggyőződünk arról, hogy mégis csak a baka az első katona.

A huszár is hasznavehető, de a baka az nélkülözhetetlen. Ha ennek stükiben vagyunk, elvesztjük a háborút. S minden baj a szegény bakát pusztítja a háborúban. Ezt attackolja a huszár, ezt lövi az ágyu. Már akárhogy is tartsa a parádés divat, az én szememben a baka az első katona. — A baka századok ontják a legtöbb vért, a háboruban ők szenvednek a legtöbbet.

A tüzér az parádés katona s biztosított java részben az élete. A szegény baka mindig az áldozat. Ennek sorában arat legbővebben a halál. Nagy tisztellel is nézek a háború óta minden bakára. Tudom, megtanított rá ez a háborús vihar, hogy az övek a küzedelemben az oroszlanérsz. Nem parádézik, hanem szenved, küzd s meghal. Mégis milyen igazságtalan a világ. A bakára csak úgy tekint, mint valami hadseregoldallékra. Hamis ítélet, ferde vélemény ez is, mint annyi sok más a világ logikájában. De ideje, hogy most ezt is kijavítsuk, mert a háború ebből is leckét adott. Nem a fényes, a színóros külső s fé, hanem az oroszlan szívű bátorság, amely a baka lelket a rohanra viszi. A mióta szenvedéseiket tudom, mellettem minden színóros és sarkantyűpengős fegyvernem képviselője elmehet parádésan, én csak a bakát nézem s főként azt tiszteltem.

és valóságos reményforrás, ha találhat az ember itthon, a silány embermillió között: egy-egy kivételt, egy olyan, ideális ember-típust, mint amilyen Prohászka Ottokár, a székesfehérváriak nemese püspöke.

Egy oázis ő, ahol, akinek s akiben az ember lelke — mint a sivatag vándora, — megpihenhet s ideális lelke kincsesházából hitet, reményt, szeretetet meríthet, erőt és megújulást nyerhet.

Mit is mond ő az „ideális embertípus”-ról írt művében?

„Az ember-elhasználás korában élünk. Ha a csatateret nézzük, se szeri, se száma az emberpusztulásnak, ha pedig a közpári igazony munkát s a gondot tekintjük, ott is csak egy használdóik, kopik s fogy el az ember, mint ahogy elhasználódik az erdő, melyet vágnak s a bányát, melyet feltárnak. De legjelzőbb az ember-elhasználás mérve az ember szellemi világában, hol a fáradt, unott és leiomlott ember szomorú típusával lépten-nyomon találkozunk. Ez a típus a léha, az ideálok-ból és erkölcsiségből kikapcsolódott ember, tele göggel és értelmetlenséggel.

Nem ismerem kőt, mely a szellemi világ rokkantsága tekintetében rajtunk tul tett volna, kőt, mely oly nagy kiterjedésben s olyannyira elhasználta és elkopáltatva volna a hitet és az idealizmust, az erkölcsi tisztaságot és a szeplőtlen jellemességet, mint ez a mi korszakunk, mely a férfivilágot blazírtá teszi: mely nagykorúsít erkölcsileg teljesen neveletlen nemzedékeket.

A pénzajhászás és a testi élvezetek kergetésében elhasználta és kopo't lesz az idegzet s az ingerek és izgalmak szakadatlan rajtaütésétől ez a folyton kattogó ideg-szálszövedék úgy elhangolódik, mint egy desperált zongora, melyen a művészek és a világ nagyjai is az életnek nem himnuszát, hanem csak macskazenéjét játszzák. Az elhasznált idegrendszernek elhasználta a kedélye is, mint ahogy az elhasznált léleknek kialuszak eszményei; elhasznált levegőben kialuszak a tűz, úgy a lángész is kialuszak s elpattannak rugói és motívumai is.

E lélekkopásnak két oka van, az egyik a hitelenség, a másik pedig az erkölcsi blazírtság.

Mindkettő züllésre vezet!

Hadigondozó bizottság Nagykanizsán.

Nagyjelentőségű és valóban igen nagyra hivatott háborus emberbaráti intézmény szervezett nemrég a magyar kormány. A „hadigondozó” ez, melynek hivatása a háborúban rokkantakká vált katonák valamint a hősi halált haltak özvegyeinek és árvaik gondozása és támogatása. A hadigondozókat a társadalom tagjai köztli kerül fel és szerepük ködféle lehet: 1. tanácsadó, 2. pártfogó. Igen határhát tanácsadószakra nálunk ugyanis legtöbbször egy a szegény rokkant katonák, mint a katonaszövegyek is, hogy megjelölhet-

süket biztosíthatassák. A szegény katonáráváknak pedig a társadalom vezető tőnyezőinek pártfogására van szükség, hogy majdan a társadalom hasznos és érdemes tagjává válhassanak. Bonyák Géza főispán Nagykanizsán dr. Sabján Gyula polgármestert, dr. Szekeres Józsefét és Vidor Samunét, mint a helybeli két jelentőny nőegylet elnököt, továbbá dr. Eöry Szabó Jótőny törvénytörzői elnököt, újnőpi Elek Ernő földbirtokost és dr. Pihál Viktor kir. közjegyzőt bizta meg a helybeli hadigondozó bizottság megalakításával. Ezeknek aláírásával Nagykanizsa város urí társadalmának 170 tagja kapott felhívást, hogy ezt a szép és nemese társadalmi kötelességet vállalja. Meg egyetlen arról győződve, hogy a felhívotak egyetlen egyike sem hártja el magától ezt az igazán megtisztelő megbízást, s a háboruban rokkantá váltakkal és az elesettek családjaival szemben a nemzetnek becsületbeli tartozását segíti leróni és azokat az élet rögös útjain át tanácsal, buzdítással, segédkező közbenjárással fogja támogatni.

Ardrágitás.

Mindenfélő sok panasz hangzik a drágaság ellen. A sok bajt és szenvedést már megszoktuk nagyjában: de az emberi gonoszsággal nem tudunk megbékélni. Folyton ökolbe szorul a kezünk, amit valami újabb méltatlansággal ér bennünket, valami törvénytelen eljárás veri fel az árat. Most a kukoricáról írok soraimban. Fontos cikk, bizonyítani nem kell. Keressük, nélközölünk. Fizetni akarunk érte, de nem lehet kapni. Nincs, egyszerűen est haljúk. De mégis van Sornáson egyik vasárnap idegen elemek, akik a felső megyékre aspirálnak, jártak kint. A bíró szavai szerint ezek 100 frtot is fizettek egy métermássa száraz kukoricáért, azaz kétöszáz koronát. A kevésbbé szárazért 160 koronát fizettek. Ennyi a tőnyállás. Vettek, vásároltak. Azután el is vitték. Talán itt marad, talán nem. Az öbzömozza a rendőrség. A fontos az, hogy mindent megengedőket áron fizetnek. Ezért nincs nekünk semminnk. Néznünk kell ezt a ninestelenséget. S télenll kell állnunk. A falu bírja mondta, hogy ez ott rendszeresen folyik. Amit tehát meghozhatnánk, az nem lehet, mert elszedik előlkön törvénytelen áron. Hasonló esetről szereplünk tudomást Bagólan. Ott megismétlődnek a hasonló vásárlások Ott is csak volt, de már nincs. S est így megy — vég nélkül.

Próbáján meg most valaki felhírném, keztyűt s más efféle vásárolni, olyan árat hall, amelyekre ijedten mond le minden vásárlási kedvről. Rendőrségünknek szives figyelmébe ajánljuk ezt a drágitást is. A moosly, amivel az árat kimondják, már az is elárulja, hogy itt szeszly szerint megy az ár megállapítás. Egy uriaszony, amikor panaszkodott az árak magassága miatt — az egyik kereskedő ezt a megjegyzést tette: Dehogy van jó dolga ma a kereskedőnek. Hiszen egyik lábá mindig a büntetés, a börtön felett lóg. Hát hogy is kellene ezt megváltoztatni? Én tudok rá módot. Irgalmatlanul büntetni minden árdrágitást. Maholnap annyiba lesz egy pár ing, mint máskor egy egész kelengye. De jó, hogy némelyik felhírnéműt nélközölheti is az ember a mai nehéz világban. De ezért keztyűt és svittert lét szeretnénk embertársainkon látni. Hogy tőnyleg lássunk, kérjük a rendőrség segítségét ehhez. A pénz illőni mi arjúk; de hogy illő árért kapjunk is azt, ami szükség, ide már szükségünk van az ő támogatására.

Felmentések meghosszabbítása.

A honvédelmi miniszter az összes mező-és erdőgazdasági felmentéseket szept. 30-tól október 31-ig, az október 31-ig engedélyezett felmentést pedig nov. 30-ig hivatalból meghosszabbította.

A schreiber meg a schuster.

Oly oigkedélyű ifju volt mindakkellő
A schreiber meg a schuster gyerek.
Az egyik csinált másnak, extracipól,
A másik lopla a kosnereceket.

Ugy ellek oigan semmiel tördöc,
Nigan jártak dolgaik után;
Este anán összebuják szőpér
S ábrándostak holdas éjszakán.

S tell az idő, közelgett az óra,
Hogy ki a fronta menniük kellett;
Az egyik fogla a schuster werkzeigfálak,
A másik a manipuláns-szereket.

Mégegyszer: együtt oollak, kacaglak, örültek,
Biss mindkellő meg olyan fiatal —
Ugy oigashalltak egymást félelemmel,
Égy boldog elni így szőp, lacassal.

Másnap esala ooll, oigan elbucustak
A schuster oigan dsa' dechangjal
És másnap delőben szegény kis schreiberfu
Könnyesev irt egy halalekedat.

Bufnagel Ferenc.

— KAPOSVÁR ÉS KANIZSA. Hetenkin 3 vagyon burgonyát kap Kaposvár a burgonya-Központból. Ha a fejkvótát megállapítják, ezt a mennyiséget fel-fogják emelni—15 vaggon káposztát is rendelt a város a zöldség Központból. Ezenkívül 30 m. mássa rizset, 10 m. mássa hollandi sajtot és 2 m. mássa vajot. Hát a kanizsákról ki gondoskodik? — Az, aki az égi madarakról!

Katonai munkások ipari üzemekben.

A honvédelmi miniszter egyik legutóbbi rendelkezélvel a budapesti, szegedi, kassai, pozsonyi, szarvasi, zágrábi, kispesti dubreceni, soproni és nagyszalonitai honvédpótlásózlaj parancsnokságoknál szakmunkásokiosérő osztagokat, illetőleg munkásgyűjtő telepeket létesített. Ezek az alakulások azelőt vannak megbizva, hogy a hadsergeknek dogozó üzemei számára a katonai szolgálatot teljesítő szakmunkásokat összegyűjtés és irányítás. Teinteltet az iparban mutatkozó nagy munkáshiányra, a honvédelmi miniszter megengedte, hogy átmenetleg más vállalatok is kaphassanak szakmunkásokat, amennyiben kötelezik magukat, hogy felszólítás esetén az így kirendelt munkásokat a munkásgyűjtőtelepek rendelkezésére bocsáják. Érdeklődő iparosok és vállalatok a munkáskirendelés ügyében a budapesti, pozsonyi, szegedi és temesvári munkázvőjtőkőzből, sőt kivételek esetekben a munkásgyűjtő-telepek parancsnokságához is fordulhatnak. A nehéz közlekedési viszonyokra való tekintettel a szakmunkások kirendelését mindig a legközelebb fekvő munkásgyűjtő telepről kell közlemezni.

Nincs szappan.

Igazán nincs-e, vagy csak azért nincs, mert a konjunktúra mássa tartogatja, nem tudjuk. De tőny, hogy a szappan eltűnt s nincs. Híába keressük, mint a bölcsék követ, aranyért sem lehet kapni. Azaz talán azért adának. Rendőrségünk figyelmét rátereljük az anomáliára.

HIREK.

Önzés.

Néhány szó, néhány hatalom. Könnyeket fakaszt és sajtot sok ezer számból s az elkeseredés szavait váltja ki ezrek lelkéből. Megrójuk színtalan-szor, ocsároljuk, szűjük, gyalázzuk — mind hiába. Leesajjuk száz fejt, újabb száz nő helyébe. Kipuszthatatlan. Visszatérünk hozzá minduntalan, mert szólnunk kell róla. Érezük, hogy köztünk ez a mi ellenségeink szövetségese, s „nikor dézsóságunk, végső győzelmiünk a legszebben bontakozik ki — ugyanez-kekor ez tör össze minden örömet a mi sorainkban. Mert ez a hatalom sujtól, gyötör és kínoz bennünket. Ez teszi tőrhetetlenő sorunk, drágává kenyérünk, nem használhatóvá a nélkülözhetetleneket s minden bajunk innen ered E miatt fáznak, azért éhezünk. Ez az oka, hogy a szegénység átka mindig súlyosabb, több a panasz, az elkeseredés, mint a megoldódás szava. Rút árnyéka a harctéren megnyilvánuló fenséges önféltádozásnak — s hálátlan viszonzás mások kiömlő véreért, korán kibált életéért. S mit tehetünk vele szemben? ... Zsarnoksága ellen gyenge minden hatalom, hiálaváló minden szó — s bilincsei rászorulnak minden emberre, hol itt, hol amott. De mégis — talán volna vele szemben erősség. Nem kellene oly sok bűnét elűrni. Aki ebben a bűnben szenved s ebből kifolyólag sok embertársának tőrhetetlenő tenni az amúgy is gond és aggodalmas napjait a háborús időnek — vigyük s küldjük képviselőit oda, ahol a legszembetűnőbb önzetlenség áldozatait látjuk Hadd tanulják meg, milyen nagy bünt követek el, amikor a harctéren küzdők családtagjait kínozták lelketlenségükkel. Talán ez segít. Más — közmegevetés és más efféle, amint látjuk — alig, hoz valani javulást e téren.

VERUS.

Püspöki helynök.

Rott Nándor dr. megyéspüspök ur ömeltősága az egyházmegye kormányzásának átvétele után mindjárt kinevezte általános helyettesévé az egyházmegye vezetősébe dr. Ráday Gyula c. püspököt, aki a püspöki széküresedés idején mint kápláni helynök intézte az egyházmegye ügyeit.

Személyi hir.

Bugsch Aladár, vitész huszasszínház hős ezredparancsnoka szabadságra ide érkezett. Bugsch Aladár ezredparancsnok tizedik hónap után került haza kis pihenésre, anélkül Balaton-Füredre érkez.

A katolikus autonómia törvénybeiktatása.

A katolikus autonómia mielőbbi megvalósítása érdekében a katolikus társadalmi körök az új kormány kinevezése után nyomban akcióba léptek és az Országos Katolikus Szövetség Budapestben október 14-ére nagygyűlést is hívott egybe, melynek napirendjén szerepel az autonómia törvénybeiktatásának sürgetése — Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter — mint értesülünk — már feljesen előkészítette az ügyet és ezzel kibízta kiliátást nyílt arra, hogy a javaslatból még ebben az évben törvény lesz.

Betörés.

Remete Gézálnak betörtök esztörtökön virradóra. A betörők nagy kárt okoztak. A rendőrség keresi a tetteseket. Úgy látszik a tél bő eledtével a rabló romantika világa visszatérőben van. Erre mutatnak az a kísérletek, amelyeket a vagyonbiztonság megsértése ellen nap-nap után megpróbáltak. Nagy őberségére van tehát szükség minden téren, hogy a vagyonbiz-

tonág és veszélyes ellenségek megérkeztek. A betörők nyomában van a rendőrség.

Maximális ár s a valóság.

Mindig jobban megérződik az ember abban a nézetben, hogy a maximális ár arra való, hogy azon az áron az illető árucikket pe lehessen megkapni. A maximális ár az a határ, amelyen jóval felül megkapja az ember a szükséges cikket. S ez alig fog hamarosan megváltozni. Mig statáriális uton el nem jár a szárolók ellen, bárkgy is az, hiába minden kísérlet. Tessék megpróbálni zsirt venni maximális áron. Hamarosan meggyőződik róla, hogy a maximális ár mennyit ér a valóságban. Alap lehet arra, hogy az ember szidia az egész világot, amelyben a hatóság szava olyan tartalmatlan valami, amelynek egy-két igaz embere kivül más alig hódol. Drákok szigor s talán akkor valamit elérhetnek. De ne csak részben, hanem az egész vonalon, hanem a drágaság tüstént szállni kezd majd. Ha azonban csak itt ott kísérleteznek a maximális ár realizálásával, az eredményt sohasem fogjuk elérni s egy fogalommal több lesz az életben ami az életben keserűséget szerez.

A veszprém egyházmegyei hatóságokról.

A „Zalai Közöny” íck szerkesztőségének.

Nagykanizsa.

Egy magát *mezopotámiai hírhírdőnek* nevező egyúny könyvradományokat gyűjtve járja be egyházmegyénket, kinek viselkedése meghazudtolni látszik állítólagos hivataát, miért is tisztelettel kérjük a Tek Szerkesztőseget, hogy becseslapjában a t. olvasó közönséget óva figyelmeztessen az illetékes hatóságok figyelmébe is ez egyúny felhívni sziveskedjék.

Veszprőmben, 1917. évi október hó 9-én

Az egyházmegyei hatóság.

A hadifogolytartó gazdák

felhívhatók hogy hadifoglyakkal e hó 14-én, vasárnap délután 3 órakor a városi hárséledőbejelentő hivatalában orvosi vizsgálatra annak inkább is jelentkezzenek, mert ellenesetben fogják azonnal elvételnek. — Foglyonyilvántartó.

A szeszfőzők üzemének korlátozása.

A hivatalos lap pénzügyminiszteri rendelettel közöl, mely szerint buzát, kétszerest, kölest, tatárkát és zabot a szeszfőzők az 1917/18. évi termelési időszakban egyáltalán nem használhatnak fel. Rozsot és árpát csak azok a szeszfőzők fordíthatnak szesztermelésre, melyek sajtolt élesztőt is készítenek, az élesztőt nem készítő szeszfőzők rozsot egyáltalán nem, árpát pedig csak az egyéb anyagokból készíthető cefréhez használhatók palata alakjában és az előírt mérben dolgozhatnak fel. A szeszfőzők a szeszgyártási anyagokat csak olyan mennyiségben fogyasztathatják, hogy szesztermelésük ne lépesse túl az 1913/14-iki termelési évátlán elért szesztermelés mennyiségét. A rendelet meghatározza aztán, hogy a szeszfőzők tengerit, burgonyát és kukorikát milyen mennyiségben és milyen feltételek mellett vehetnek igénybe.

Kis utódok.

Lehetetlen nem szólnunk róla, hogy a táne menyüve betegségbe lett. Vasárnap este két helyen is szolt a zene s jártak gondatlanul a táncot, mitkora már semmi bajunk sem volna s a béke nyugodt korát élénk. A nélkülözhetetlenek mutatnak s a villamos áram fog, mintha nem is kellene vele számolnunk. A hősök a harctéren szívesenkednek, vérzenek s halnak — itthon pedig gyász helyett dinom-dánom folyik. Rendőrségünknek kellene odabátni, hogy a nemzeti gyász siralmába ne vegyüljön ánneprontó hang.

A nagykanizsai Hadseregélyző gyümölcs vásárja a Polgári Egyeletben.

A nagykanizsai harctéren költözött katonáink karácsonyi szeretet adományára a Polgári Egylet nagytermében folyó hó 14-én, vasárnap délután 4 óratól kezdődőleg cigányzenével és tombolával egybekötött gyümölcs vásárt rendez. Belépti-dij 2 korona.

E jótékonyesü delután Nagykanizsa város hazafias és áldozatkész közönségét tisztelettel meghívja a Hadseregélyző vezetőség.

Hisszük és reméljük, hogy Nagykanizsa város áldozatkész közönsége minél nagyobb számban meg fog jelenni és adományával hozzá fog járulni a harctéren küzdő vitész katonáink karácsonyi szeretet adományához.

Termeljünk pótkoriát.

A mi vidékünk lakossága alig tudja, mily jóvedelemmel jár a eikória termelése, melynek megmunkálása nem is igényel sok fáradságot. A pótkávagyér agilis igazgatója most egy felhívásban fordult a termelőkhöz felkeltani figyelmüket e hasznos és jól fizető növény termelésére.

Reméljük e felhívásnak lesz is foganata s azon reményben kívánjuk mi is Nagykanizsa és vidéke termelőközönségének figyelmét felkeltani, hogy meg lesz a kellő eredmény is.

Utastást és a termeléshez való felvilágosítást a „Patria” pótkávagyér agilis igazgatója bárkinek szívesen ad.

Hathetes karácsonyi szünet az iskolákban.

A kultuszminiszteriumban a tankertüli főigazgató bevonásával a napokban tartott értekezlet eredménye az, hogy az eddigi 11 napos karácsonyi szünet helyett 6 hétig tartó szünet lesz. A karácsonyi szünet december 15-én fog kezdődni és a második felévet február 1-én kezdik meg. A hat hét alatt, amíg az iskolákban a tanítás szünetel, az országos kötelezettségi szempontokat jelentős mennyiségű vitatás és (folytatás) tartanak meg.

A vasuti lopások és a vasuti ellenőrzések.

A veszedelmes mértékben elszaporodott vasuti lopások leküzdése már régóta nagy gondot ad a hatóságoknak. Próbálták is kísérletezni különböző szervezettekkel, az úgynevezett mozgóröndörrel, az eredmény azonban nem állott arányban a mozgóröndör adminisztrációs költségeivel és ezért a szervezet megzünetésével elhatározták, hogy vasuti ellenőrzéseket fognak szervezni és evégből az ország vasuti hálózatát bizonyos körzetekre fogják felosztani és azokban állandóan permanenciában lesznek az ellenőrzések. Természetesen ennek az új intézménynek is csak akkor lesz meg a gyakorlati értéke, ha arra való detektiveket szemelnek ki.

Országos vásár Nagykanizsán.

Október 15-én, hétfőn lesz Nagykanizsán az országos vásár, mely Terézia-vásár címen ismeretes. S egyuttal a legjobb állatvásárok közé tartozik.

Szerkesztői üzenetek.

— K. P. Mindent leközölünk változatlanul. Látjuk lirájának őszinteségét. Versi hangulatosak, formaszépek. Sorát ejtjük. Üdvözlét.

— Z. Gy. Margitta. Csak nem tört el lantja? Nem hisszük, hogy néma lett volna az a gazdag lélek, amelyben a mondanivaló oly bő forrása buggor előbb.

— N. J. Hamis minden hangja, nem közöljük.

— K. L. Postára adtuk. Küldeménye eredetiséggel s elmélyedéssel teljes.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei joga. Írta: Lukács József, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amig az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legdhbb krónikása, írásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes események a négy világháború történeti, azt mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi hívtal és előkelő írás jellemzi Herceg Ferenc heiliját, az Uj Idők. melynek minden száma aktuális közleményben, elbájosításban és regényben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. sz.

— A **Vasárnapi Újság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A **Vasárnapi Újság** előfizetési ára negyedévre 6 korona, Világkronika-val együtt hat korona. Megrendelhető a **Vasárnapi Újság** kiadóhivatalában (Budapest, IV. Erzsébet-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a **Képes Népnap**, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Az „Élet”** szépirodalmi és művészeti heilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó napról-megnapon ajánlók olvasónk figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut. 16/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készéig küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és szeni szinpadja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar-Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal, országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zené változó és mozi világból való érdekes közleményekben, friss hírekben és pikáns pletykákban kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészeti híreivel is. Eddigi számaiban Herceg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porzolt Kálmán és mások írtak cikkeket, bősé mutatók a többi közt Harsányi Zsolt, Rajtkay György és Cserna Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi furcsaságokról. „Jönnek a színesek!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Bukfenc” című színházi regényét, amelynek minden felvételét Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtára 28 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rökk Jélföld-utca 18. Kiváratra egy héti ingyen küld mutatványzámat.

A világháború utolsó éve minden jel szerint a most ránk következő esztendő Eseményekkel terhes idők következnek. Felhívjuk azért a olvasó-közönségünk figyelmét a PESTI HIRLAP-ra, hazánk legkedveltebb, legelterjedtebb s a híboros viszonyok dacára is legdöbvebb tartalmu lapjára. A

Pesti Hírlap munkatársai közé sorolja az ország legtekintélyesebb publicistáit és legkedveltebb szépirodalmi íróit. Vezetékkelt Mócsi Ernő, Porzolt Kálmán, Kabos Ede és Gellért Oszkár írják. Tárastírói: Gárdonyi Géza, Molnár Ferenc, Abonyi Árpád, Berkes Imre, czini Gyula, Bunda Jenő, Pakots József, Lux Turka, Alba Nevis, Pásztor József, Peterdi Sándor, Szász Zoltán, stb. stb. Ma egyetlen újsápn sem elégti ki a heilgy-közönség igényeit annyira szépirodalmi közlemények, novellák és regények tekintetében, mint a Pesti Hírlap. Az Esti levelek, melyeknek írója Porzolt Kálmán, a Pesti Hírlap közkezdelt specialitása. Színház- és hírvivata elismerten a legkedveltebb. A Pesti Hírlap mindenben kívül külön kedvencművekkkel is szolgál előfizetőinek. Első a kedvencművek sorában, hogy a Pesti Hírlap minden negyedévre előfizetője ingyen és bérmentve megkapja karácsonyi ajándékul a Pesti Hírlap Naptárát, mely immár 25 ik évfolyamára lép és ez idő alatt meghódította a magyar olvasó-közönség széles rétegeit egy gazdag tartalommal, mint díszes kiállításával.

A Pesti Hírlap előfizetői kedvezményes áron rendelhetik meg a Divatszalon című kiadó divatújságot, valamint az Érdekes Újság és Képes Újság című, legkedveltebb tartalmu és mély nyomán képekkel illusztrált szépirodalmi heilapokat. És magyarázza meg a Pesti Hírlap példátlan kedveltségét és azért ajánljuk mi is a legmelegebben olvasónk figyelmébe. A Pesti Hírlap előfizetési ára október hóra 3 kor. 30 f., okt.-dec. negyedévre 9 kor. 50 f., félévre 19 kor. A Divatszalonnal együtt negyedévre 14 kor. Az Érdekes Újsággal együtt negyedévre 16 korona. A Képes Újsággal együtt negyedévre 14 kor. 50 f. Mind a négy lap együtt negyedévre 26 korona 50 fillér.

Az Érdekes Újság október hó 1-ével új előfizetést nyitott. Az Érdekes Újság minden öltéves fennállása alatt bizonyoságot tett arról, hogy ez az újság a legkedveltebb, legszebb és legérdekesebb magyar képes heilap. Únnepi számaik melyek eddig is feltűnően keltették színes képeikkel, gazdag szépirodalmi tartalmukkal, ingyen mellékleteik sokaságával, az idei karácsonyi szám minden tekintetben főleg fogja mulni. Az Érdekes Újság előfizetői a gazdag karácsonyi számot, melynek bolti ára 2 K lesz, teljesen ingyen, minden ráfizetés nélkül fogják megkapni, úgy hogy aki legalább egy negyed évre előfizet, az október-decemberi évfolyamban 3.50 K-át takarít meg. Az ERDEKES ÚJSÁG eddigi nagyszórű kedvezményein kívül az előfizetők 250 K ráfizetéssel megkapják az Érdekes Újság könyvei kaményon fűzött díszes kiállítású köt-ét, melyeknek sorozatában a legújabb kötet: Szomaházi István, „Egy éjszaka Petruszian” című műve. A most beérő új előfizetők kiváratra teljesen ingyen kapják Molnár Ferenc „Az aravími erdő titka és egyéb szatirik” című művét. Az Érdekes Újság előfizetői arra egy negyed évre 6 50 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal V., Vilmos császár-ut. 78.

(Októbernek elsajén) be kell vonulni mindenkinék, fűrűnek és asszonyoknak örögrek és gyerekek egyaránt a KÉPES ÚJSÁG előfizetőinek és így olvasónk hatalmas táborába. Méri a Képes Újság a legártalmasabb legesztendősebb és mégis legolcsóbb mályonásu képes heilap. Minden számban 100 korona kösszázzal díszített résztvénypályázat. Az október 1-én beérő előfizetők teljesen ingyen kapják a Képes Újság szentelési naptárát az 1918. évre, amelynek bolti ára 2 korona. A Képes Újság előfizetési ára egy negyed évre 5 korona. A Képes Újság szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut. 78. sz. alatt van.

BERLIN színház-banNagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagyertermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásáiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti a „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinék a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tiszteit közönség szíves pártfogását és az előadásodon való pontos megjelenését tisztelettel kéri az igazgatóság.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Különítménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.
Adakozzunk a vak katonák részére.

Darasznet
Porszenet

tégla égetéshoz és ipari ólókra bármilyen nagy mennyiséget azonnal szállításra és évi kötésre ajánl **Bergstein Pál**

tűzáloanyag- és termény-nagykereskedő
SZOMBATHELY.

Interurban telefon 355.

— Egy irodánál, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végzte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. —

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyébb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor., félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

RENDŐRSÉGÜNK nagy buzgalmat fejt ki, hogy az önzés túlkapásait megfékezze. Ez előtt nem lehet szemét hunyni. Első sorban DR. KISS LAJOS agilis rendőrkapitányt dícsérjük meg a rendőrség munkájáért. Ő egész energiával folytatja azokat a visszalétségek megszüntetését, amely manap mindannyiunk közérdeke s megilletésünk eleje. Még mindig ott tartunk, hogy a kis bűnösök szenvednek legtöbbet az igazságosztó hatalom karjától. A nagyobb bűnösök még mindig nem kerültek sorra. Pedig az előzők csak ezek kópiái. S ha már a megtorlás elindult jogos úján, szedje sorra mindazokat, akik megilletésünk elleneségei. Pl. a felhárított árusítói s a szövegt árú drágítói. A haisnyárol vetek ide pár sort. Oly horribilis az áruk, hogy még ábrándnak is sok. Nemrégiben még egy pár cipő sem került annyiba, mint most egy pár harisnya. Itt tenni kell valamit és pedig radikálisan. Most, hogy stóptolt harisnyáért kérjenek 12—14 K-t, ez a legnagyobb jogtalanság. Rendőrségünk figyelmét akarjuk felterelni, hogy itt is segítsen. Komoly elhatározással s kitartással mindennek útját lehet vágni. Ha már annyi visszaélést megszüntettek, írjunk tovább a gázt, míg minden kitisztul. Ne álljon meg tehát derek rendőrségünk, hanem folytassa, amint dícsérletünk megkezdett.

dr. I. j.

— Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyletnek.

APRÓ DALOK.

— (Őszi alkonyatok) —

I.

Mikor még a virágok nyitnak
S szirmukon reszketel az arcod;
Kéremsten minden virágjaktól
— Varázsszó álom állól — hajtott.

(... S minden viragot — nagy titokban —
Reszketve, lopva — megszókolant.)

II.

Ha én király volnék
S rajongóknak értem;
És reszketve várnák
Csókom, ölelésem;
Imádova hódolva
Sok hercegi dáma:
— Mégis rólad szólna
Lelkem legszebb álma.

III.

Hányszor mondtam, ne higgy a mesének,
Álom nyomán fabudó történet,
Szép álomnak szomorú a vége,
Ne higgy neki, intettek félve. —

(Én adtam az intőszót tenked,
S én hittem el csalfá, szép mesédet)

A kereskedelem szabadsága.

A szükségben való gazdálkodás sok oly intézkedésre kényszerítette a kormányt, melyet békében szinte lehetetlennek tartottak. Az emberi jogokkal járó szabadságok, az önrendelkezés csaknem teljes korlátlan-sága helyébe szükségszertlen az államgyámkodása lépett s a gyámkodása alá legfőképpen a kereskedelmet vontu, mely ekképen legkéservesebben érzi a háboru-teremtett helyzet súlyosságát.

Az adás vétel szabad forgalma minden irányban meglelt bönítva. A kereskedő kénytelen egész leleményességét latba vetni, hogy az árubeszerezés nehézségeit leküzdje, hogy valahogyan megállhassa a helyét. Fokozta baját, hogy az árméghatározó t, melyet előbb a szabad versely szabályozott, most a hatóságok eszközlik. Ily viszonyok közt, ha nem is megbocsátható, de érthető, hogy sok kereskedő megkértül törvényt, rendeletet, csak hogy kényes kereskedelmét folytathassa.

A súlyos sebek közt, melyet a háboru a nemzet testén ütött, a legérezkenyebbek

egyike, melyet a kereskedelemnek kell el-szenvedni. Szívesen veszünk tudomást arról, hogy Hantos államtitkár abban a kör-iruban, melyet hivatalba lépése alkalmával a kereskedelmi és iparkamarához intézett, a kereskedelmi szabadságának visszaállítást hangoztatja és igéri, hogy minden törekvése oda fog irányulni, hogy a hadi-állapo kényszere következtében szükségsekké vált intézkedések, melyek a szabad kereskedelmi forgalmat megakasztják, a lehetőség szerint minél előbb hatályon kívül helyeztessenek.

Az új államtitkár igéremények őszinte-ségében emmi okunk sincs kételkedni. Vigasztaló ez annyiban, hogy olyan intéz-kedésekre nem fogja magát elhatározni, amelyeknek célja a szükség által nem pa-rancsolt vezetés. Ha mindazonáltal az ígé-ret gyakorlati étele csekély, ennek nem a kereskedelmi kormány, hanem a háboru-állapot az oka. Ez kényszeríti az államtit-kárt is arra az óvatosságra, hogy ígéretét a „lehetőség” feltételéhez kösse. És épp a lehetőség az, mely kizárja, hogy kereske-delmi orgalmunk szabadsága egyhamar ismét helyreálljon.

IV.

Improvista.

(Egy smaragdruhás asszony emlékkönyvébe.)

Ha hulló lombokon, hervadó virágon
Elmereng majd néha, tűnődve édesen;
Komor hervadási ne érezzen, ne lánson —
Ne szomorkodjék a csendes elmúlson,
— Majd én — (nagy titokban) — Ön helyett —
[megleszem.]

KONCZ PISTA.

Egy kard.

— Sypniewsky tábornok kardja. —

Irta: Dr. Lukács József.

REDEKES, szines kis történet sor ez, amelyet az alábbiakban leírok. Közé-
teszem, közkinccsé, nehogy a fele-
dés avarja boruljon rá s fedje el ezt a megem-
lékezés és megörökítésre érdemes kis eseményt.

Ugy véletlenül jutottam birtokába. S még
mielőtt lelkebben emléket elmosnák a nap ese-
ményei papírra vetem.

Tartozom ezzel a köznök s érzem adóssá-
got tőlök, mikor néhány színt és fényesomót
kitépek abból a fenséges és dicső hadiérdem-
sorozatból, mely honvéd házi ezredünk szerep-

léséhez tapad a jelenleg dúló világháboru tör-
ténéttébe.

S ennek a dicsőségnek, mely nagy honvéd-
ezredünket ragyogja körül, egyik fénylő csillaga
volt ezredparancsnok, Sypniewsky tábornok
kardja. Fénylő csillag, mert minden dicsőséges
utjában az ezred élén ragyogott s annak fénye,
tűze, hősi kéztől eredő forgatása eredményezte,
hogy vitéz honvédekink a — gárda ezred névre
érdemesültek. Benne látom szimbolizálva az ez-
red vitézeinek hadi tettekben hosszú sorát,
mely az ezrednek hírt, névet és dicsőséget szer-
zett, a bátorlelkű ezredparancsnoknak pedig a
hadiéreményes vaskorona rendet.

Beszédes emléke ez a kard a csaták hosszú
sorának s a csatákban véghezvitt hőstettek soká-
ságának.

Ezredparancsnokunk a kardot feleségétől
kapta ezeltől öt esztendővel. S ezredünk kar-
jában ez a kard a hadak urának csodás kardja
lett.

Első tekintetre mi különös sem látszik rajta.
Csak kard, vitézi hatalom jelképe, a hőlelkű
szívek hazaszeretetének és honvédségi képessé-
nek szimbóluma. De ha az érdeklődés tekintet-
vel közelebbről nézzük, a csodálkozás növekedé-
sével tapad rá szemünk s csodálkozó lelkiünk.

Pengeje rózsaszínű. Markolatán gyö-
nyörű színt munkában látszik rajta a magyar
szérv korona s ez alatt a felséges hadur monog-
rammja.

A termelés szükségessége, a munkaerő fogyatékossága, a behozatal csaknem teljes szűntelése elveszi a reményt attól, hogy hamarosan jobb viszonyok közé fogunk jutni. Az államtitkár ígéretével szemben azt látjuk, hogy a hivatalos lap majdnem napról-napra közül rendeléseket, melyek értelmében újabb és újabb áruk rekviráltak és vonatnak ki a kereskedő kezéből, aki így természetesen végre is üres kézzel fog maradni és becsukhatja a boltot, amint az már eddig is oly számos esetben megtörtént.

Egy nagy társadalmi osztály existenciájának a kérdéséről van szó. Meg kell találni az utját-módját, hogy ezt a sok adót fizető osztályt megmentjük a pusztulástól, nemcsak a maga, hanem az állam érdekében is, melyet azt nem nélkülözheti.

A fémkészletek gyors beszoigáltatása.

A háború győzelmes befejezéséhez a municiógyártásnak végsőig való felokozására van szükség. Ezt a nagyotlet szolgálja a m. kir. honvédelmi miniszternek 13421/eln. 20.b. 1917.sz. rendelete, amelyely igénybevette a vörösrézből sárgarézből, bronzból, vörösféműből, alpakából, pakfongból, valamint a nikkelből és aluminiumból készült fémárgyakat. Mindenki, aki ilyen fémárgyakkal rendelkezik, kell hogy mielőbb felajánlja a hadseregnek municiógyártás céljaira az igénybevett fémkészleteket. Aki önként ajánlja fel fémárgyát magasabb áratat kap, míg az olyan késedelemző, aki bevárja a kényszerbeszoigáltatást kisebb térítési összeghez jut és

Gyönyörű ezme! Köszögi fogalom kifejezésében tündöklök a haza szent neve s ezzel kapcsolatban a felkent magyar király neve. Mintha szólna mindig az a kardmarkolat a minduntalan a katonáéval némes kötelességét ismételné — hazáért, királyért!

S ez a refrain folyton lélekbe csendül, amikor az a kardmarkolat a vízei vezető kezébe szorul s megmutatja adáz küzdelme, véres harcok s önfeláldozó hősiességek igaz célját — a haza védelmét.

Erre a markolatra patinát vont már a harcok verjetei, az ellenség omló vére. Ragyogó fényesség helyett sűrűsödött homály ömlik el rajta.

De a kard pengéje — a dicsőséges küzdelmek véres epizódjának történelme. Éles, mint a borotva, ha közmódosáson akarunk éles szólni: Gyönyörű cizellirozás borítja. Az ötvös-munka remekének is beválnék.

A pengé oldalain számok és betűk tűnnek fel, ha jobban rávetjük tekintetünket. Dicsőséges emlégetési örök időkre azoknak a véres csatáknak, amelyekben fényével, élével irányt szabott a hős honvédezzel vítétségének, hősiés és önfeláldozó küzdelmének.

Egy más mellé sorakoznak a betűk, a számok. Mennyi dicsőség, mennyi szenvedés, mennyi halál örök momentója!

Sok gondolat, fájdalom és dicső megnövés tapad minden dátumhoz. Magyar véréhullás, orosz futás, a haza megvédenének fogalmái ölelkeznek benne.

Néhányat felsorolok belőlük.

1914. aug. 28. Dyniska — 1914. aug. 29. Rzezcya nevek őrzik a küzdelmes csaták emlékeit.

ahhoz is csak a beszoigáltatás után jó idő múlva. Már azért is mindenki saját, jól felfogott érdekében eszeleik akkor, amidőn a hivatalos hadifémbevaltók-beleknél önként és késedelem nélkül beszoigáltatja az összes arra kötelezett fémárgyait, amelyekét a hivatalos hadifémbevaltók helyére a legmagasabb megállapított átvételi árat tartoznak fizetni rögtön és készpénzben. Be kell szolgáltatni az alábbi fémárgyakat:

Vörösrézből és vörösrézötzetekből készült cseneket, csöveket, rudakat, disztöveket, fűtőesteket, 25 cm. átmérőjű kisebb harangokat, kalap, ruha, bot-és ernyőtartókat, védő, széneg és függönyrudakat, löszerszámoslatokat és vereteket, stb., azután egyszerű írósztalkészleteket, diszműrukat, függőcsőgeket és cégtáblákat, név, reklám és tájékoztatótáblákat, rásókat, virágserpítartókat, tiszta nikkelt és nikkellemezzel bevont (lemezelt) acéllemezből készült csőszeket, faszakakat, főzőedényeket, ládakat, sütköket, tálakat, üstöket, evőeszközöket, gyertya, gyufa, gyömolóstartókat, szíkat, szűrőket, vízesőrsókat, eset, olajtartóállványokat, gyorsforralókat, teafőzőket, teáskannákat, stb.

Tiszta aluminiumból készült tárgyakat, még pedig: mindenféle eszekeket, faszakakat, fedelet, főzőedényeket, hamutartókat, ivőeszekeket, kanalakat, ládakat, medencéket, serpenyőket, tálokat, tányérokat, üstöket, stb.

Vörösrézből és sárgarézből készült konyhafelszerelési és hasonló tárgyak közül a különféle üstök, lábasokat, tőzhelyre beépített vízmel-gőket, vizlartókat, parázsartókat, fűrdőkályhákat, moszarakat, moszartörőket, gyertyatartókat, vasalókat, fél kilogrammnál nehezebb részalutakat, tálekat, habverőket, gyömolószőzűstőket, stb.

Öntvényekből a korcsák, örmértékeket, edényeket, tányérokat, tálekat, fedőket, stb.

A nagyközönség már a legközelebbi napokban (részletet fog látni, hogy kik a helybeli és környék bel hivatalos hadifémbevaltók.

A hatóságok az erre vonatkozó előterjesztést

Aztán oroszországai helynevek jönnek sorra. Aug. 30. Knyein, szept. 1—2. Podhayec bevéseke két nap véres csatájának emlékét őrzik. Szept. 6-án Lengyelországban Dumnice a dia dalok szintere s itt reggel vrradartok már támadásban áll a sereg.

Szeptember 7., 8., 9., 10., 11-ikének bevésése a Zamek öt napos csata szakadatlan véres küzdelmének megemlékezése. Négy nap múlva, 15-én Barisch mellett történt dicsőséges ütközetünk.

Ezután okt. 4-től 9-ig Visloknl állja a küzdelmet dicsőrelesen a 20. honvédezzel. — Majd Ujzsinénél találkoznak az ellenséggel, amikor o.kt. 11-én Jaroslawnál bevezetődik egy véres küzdellem okt. 12—18-ig a San a hidfői csata.

Csaknem egy hét szakadatlan harcának emlékét véste a kard pengéjébe ez a szám, ez a földrajzi név.

Okt. 19., 20., 21-én Lazineál áll a küzdelem. Dicsőséges, nehéz csata. Honvédek vére hull, de az ellenség súlyos veszteséggel érzi a magyar kar batorságának hősi erejét.

A lazi csatánál temetünk is. Honvédsírok domborultak itt az est sűrűkületében. A nappali ütközet áldozatait temették. S ezredparancsnokunk, mint mindig, úgy ennél a szomorú ténykedésnél is jelen volt s elbuszuztatta ezrednek elcsesett hősi fiait. Az orosz vandálizmusra vall azonban, hogy a temetéshez a gyászinduló az orosz ágyúk száva adta, mely gránát tüzzel borította a honvédsírok környékét.

Okt. 22. az utolsó vézés. Dambolszky mellett folyt le ez az ütközet, amely egy tizenkilencnapos csatát vezetett be. Itt azonban megtörtik a kard

két már megtették, a kijelölés is megtörtént, úgy hogy a viidki hadifémbevaltók nérvégységének nyilvánosságra való hozatala már csak néhány nap kérdése.

HIREK.

A Balaton új kormánybiztosa.

A földművelésügyi miniszter Balás Béla drt Zalavármege volt főispánját a balatoni miniszteri biztosi megbízatás alól saját kérelmére fölmentette és e tendők elhatárolás — a belügyminiszterrel egyetértően — Kvassy Jenő miniszteri tanácsost bizta meg.

Személyi hír.

Dr Hegedüs György főhadnagy hosszas frontszolgálat után szabadságra hazatért. A vítez s többszörösen kitüntetett főhadnagyot örömmel fogadják.

Mut. chenbaacher bíró felolvasása

szombaton délután lesz. A közérdeklő felolvasásra felhívjuk intelligens közönségnek figyelmét. A felolvasás joggal tart igényt a város közérdekének érdekében. A felolvasó tudása, szakavatottsága mind eléggé ajánlják a nagy műveltségű és sok tanulságot magában foglaló előadás megfigyaltatásá.

A Hadseregélyőző vásárja,

amelyről mult számunkban emlékeztünk meg; okt. 14-én a legnagyobb erdőségi és anyagi siker jegyében folytatja. A közönség szépe adozott a Hadseregélyőző előjára. A vásár látványosságának is szép volt s mulattató. Az anyagi haszon több száz koronára rug.

Késimunka kiállítás

rendezett Baumgarten Margit okt. 14—16. közi időben a városháza tanácstermében. Az érdekes kiállítás városunk irtólgyógy nagy buzgalommal látogatták s vásárolták is azon.

kronológikus adataira. Az oka egyszerű. A bátor és hőselkü ezredparancsnok megbeszült. Aki annyiszor nézett szembe a halállal s kinek jelenléte erő, bátorságot s kitartást öntött a harcoló honvédek sorába, jobb kezén lövésőt sebet kapott. Nehéz kúrán át nyerte vissza kezének épségét.

Közel decemberig pihen Sypniwsky kardja. Beteg a kéz, mely eddig forgatta.

De csakhamar ismét kézbe kerül s diadalmas harcokban ragyog elől. honvédeink támadó sora előtt.

Nehéz küzdelmek vezető csillaga ez időtől is az ezredparancsnok kardja. Ennek az időnek emlékei ugyan még nincsenek a rózsadamasztkard pengéjébe vésvé, de még is köztudomásúak. Honvédsítzjünk elbeszélés a háború e fázisáról súlyos érdemek és kiváló hőslettek valóságát emlegeti.

Ragyogó, ékes példái születnek meg a honvédezségének a harc e napjaiban is. A hol megjelenik az ezredparancsnok kardja, fel is tűnt annak fényével a dicsőség újabb napja. Hiszen ezektől a ragyogó, dicső napokról szolt Pallmann tudóstúisa alapján magasztaló krónikám vítez honvédeink csodás lelkesedéséről s kitartó vítezségéről.

De ebbe az időbe esik az a meddő 44 napos pihenés is, amelyet honvédezzelünk a körülmények miatt a lövészárokban töltött. Szinte elenyedett az edzett, az erős honvédezzem e napok egyhangúsága folytán.

De csakhamar napfényre jutnak honvédeink s ahol megjelennek dicsőség koronázta jelenlétüket, bátorságukat. A legnehezebb feladatokat oldják meg s teljesítményeket viszik végbe, hogy csodálkozásra ragadják az egész hadosztályt.

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

Adakozunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, foglmu. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulságos olvasmány, amely még egyrészt a szigoruan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők** a Világháboru leghűbűbb krónikása, irásban és képből az Új Idők. A mi érdekesebb esemény a négy világrész harcainak történetét, azt minél előbb tárja fel a közönség képében. Érdekes, művészi művelés és világos írással jellemzi Herceg Ferenc hallgatást, az Új Idők, melynek minden száma aktuális közleményekkel, elbeszélésekkel és rajzokkal is egyaránt a napvilágra 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. sz.

— A „**Vasárnap Újság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A Vasárnap Újság előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnap Újság” kiadóhivatálában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Úgyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut. 16/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal küszöggel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zenei variáció és mozi világából való érdekes közleményekkel friss hírekben és pikáns pletykákban kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Eddigi számaiba Herceg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porzoltó Kálmán és mások írtak cikkeket, betű munkatársai a főbb közt Haraszi Zsolt, Bajtay György és Osztura Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi farsangokról. „Jönnek a saínások!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krády Gyula „Bukfenc” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtátra 28 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rökk-Szállás-utca 18. Kivárta egy hétig ingyen küld mutatványzámmal.

BERLIN színházban**Nagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda**

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Minden előadása a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsora a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltozatosabb mozgófilm mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A tisztelt közönség szives pártfogását és az előadásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatóság.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Küldöniményre: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvai javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozunk a Vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja

BUDAPESTI HIRLAP

Harminchét éves rendeltlen és változatos programja

A magyarságot Ezt állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoktól minden rohamával szemközt.

Programjakkal egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozása. Tárccikkkel regényai irodalmi értéknek és szórakoztatónak.

Tudósításai frissok, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely július elsejével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rökk-Szállás-ut. 4. sz.

NÉVJEGYEK

addig még nem látott nagy választékban jutányos áron készítettünk

Ifj. Wajdits József

könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal ellintézetnek.

A világháboru

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 38 korona.

Félévre 19 "

Negyedévre 9 K. 50 f.

Egy hónapra 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut. 54. szám

Darasznet**Porszenet**

téglá égetéshez és ipari célokra bármilyen nagy mennyiséget azonnal szállításra és évi kötésre ajánl

Bergstein Pál

tűzálóanyag- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interurban telefon 355.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végezte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. —

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból

és névjegyekben

Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron

gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek

dús raktára

Jegyzől és egyéb közigazgatási nyomtatványok

nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felelős szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

DR. MUTSCHENBACHER EDVIN, kir. törvényszéki bíró szombaton igen tartalmas, szép és tanulságos szabad előadást tartott — mint mult számunkban jeleztük — A bűnbe esett fiatal koru k érdeklőten kifejtendő társadalmiokról címen. Az előadást Dr. Rothschild Jakab, a Patronage elnöke nyitotta meg, aki felkérte az előadás megvitatására Mutschbacher bírot. Az előadás a városbáza tanfesterében volt, amelyen szép-számú hallgatóság jelent meg, hogy a tartalmas szép és értekes előadásból tanulságot merítsen s odaálljon a mentők, a munkások sorába, hogy a fiatal bűnösöket jó utra térítse. Az előző a fiataloknak kriminálitásának feltűnő mérvű emelkedéséből indult ki, aminek okait az jelezte, hogy a fiataloknak bíróságáról szóló törvény által létesített intézmények, — melyek a fiataloknak züllesének megakadályozására hivatvák — kiéptítetnek. Így a Patronage-intézmény is. Önkéntes társadalmi pártfogói ninesnek. Ily irányú tevékenységre buzdítja különösen a nőket, kifejtve, hogy ők erre hivatottak és képesek. Megemlítették a fiataloknak kriminálitásának tényezőit s azokkal szemben való teendőket. Ami az előadás értékét illeti, az felfel áll minden kritikán. A hallgatóság nemcsak tanult, hanem valóságos műveléssel hallgatta végig a stílris szép-g bajától, a lírai eleményed értékeitől teljes előadást. — Ismételtük Mutschbacher bíró előadása igaz művelézet szerzett. A formai tökéletesség az anyag gazdag tartalmi értékével növekedett minden mondása után. s a hallgatóság a magasztos és szép elvek előadása nyo-

mán szinte nekihevelt a magasztos feladatnak, amelynek érdekében Mutschbacher bíró agítálni akart. Mi láttuk a lelkesedést s mondhatjuk, ennek az előadásnak a hangzatosított ügy érdekében nagy hatása lesz. S ez a hatás lesz legnagyobb bizonyítéka az előadás értékének. De, mikor az előadás abszolút dícséretét hangzatosított, az is kérdem, hol maradt rend-érőnk, tanügyi karunk s még több társadalmi osztály az előadásról? Az előadást a Patronage elnöke háts és elismerő köszönetének, dícséretének tolmácsolásával adta le, amely után a közönség ödvözlő elismerésével hallmozta el Mutschbacher bírot.

Tisztázódik a helyzet.

A háború közel harminckilenc hónapi tartama alatt folyton halmozódtak a bizonylatmak. Egyre újabb kérdécs merült fel, növesztve a zavart és mindjebban eltorlaszolja a kifele vezetű utat. A háborus bizonylatmak annyira összekuszálódtak, hogy kibogozásuk szinte lehetetlennek látszott.

Hallottuk ugyan az érteleges szőforulatoktól duzzadó szép beszédek hosszú sorát, különösen a tulajdától, de ezek, ukármennyire is csiklándozták a tület, a béke kapujához nemhogy közelebb vittek volna, hanem épp ellenkezőleg attól egyre távolabb, labirintusba vezettek. Ugy lá-

szott, hogy a szabadba csak akkor juthatunk, ha az egész labirintust elmesztjük a tűz, ha egész Európa a dühörög tűzvész martalékául esvén, nem fog maradni senki, aki romjai felett az újjáépítés munkájában segédkezhetne.

A bonyolult kérdécs tömkelegében csak hiú remények'el lehetett némiképpen eligazodni. Az antántban — miközben ezer sebből vérzik — az a remény tartja a lelket, hogy Közép-Európát teljesen le fogja igázni, vezérei zöld pápaszemükön át nem látják, nem akarják látni a valóságot.

Azonnal, két kézzel meg kellene volna ragadni: legelőss békeajánlatunkat — ezt kívánta a maguk és népeik és nem utolsó sorban Európa érdeke. De fáztak attól a gondolattól, hogy a háború felidézéséért vállalják a felelősséget, amikor vele oty silány eredményekhez jutottak. Nem gondolták meg, hogy az a felelőség a háború továbbfolytatásával nem csökken, csak nagyobbodik. Hadseregeik fogyatékkosságait, elgyöngülését újabb szövetségesek hadseregeinek segítségével remélik pótolhatni. A tények pedig meggyőzőleg emellett szólnak, hogy mi kűnn a harc téren épp ugy,

Egy kard.

— *Sypniewsky tábornok kardja.* —

Ira: **Dr. Lukács József.**

IV.

A kard azután eseménydús csatateréken forgott vitéz hordozójának kezében. A száraz adatok beszédes emlékei lesznek örökre a kard szereplésének a véres világháborúban, amely forgatójának az értelemrendek egész sorozatát szerezte meg, amint az alábbi sorok igazolják.

Az Erdős Kárpátok bércein küzdött harcokért 1915. V./15. legfelsőbb elhatározással a hadiképtényes Liptórend lovagkeresztjével kardokkal leli legkegyelmesebb megjutalmazását.

1915. július 18-án az ezrepparancsnokságot újból átvette a Dublin felé való előnyomulásokban július 25-én az ezred élén áll, majd a Byszerikai harcokban, melyek VII./30-án Lublin bérceiben vezetnek, majd Marisín-nál állást foglalt ellenség elűzése után a Snopkók melletti üldözési harcokban VIII./2. — VIII./4. W. W. Musatov és Kova Dvór-tól keletre 135 m. irányában és az ott VIII./7-én végrehajtott áttörésnél a dandár 5 tisztet és 700 embert foglyul ejtve, több géppuskát és löszerkocsit zsákmányolt. Ezt követik VIII./9., 10., 11., 12-én eredménytelen harcok, majd az orosz frontnak Przegali Male áttörése után a Bug folyónak a Babel Stary és

Babel Lukoviszko VIII./17-én a közvetlen védelmezése, majd VIII. 19-én a visszadobott ellenség üldözése a Bugon át, majd VIII./22., 23., 24-én a a Wolczyn-i harcok, VIII. 23-án az ezredes átlavogol a német 95-ös Feldkeller dandárhoz, hogy a tervezett támadás együttes végrehajtását személyesen megbeszélje, ezután ezredeinek a támadási intézkedések kiadása céljából szűkebb törzsevel ellenséges gyalogsági és tüzérségi tűzben lovalogva kísérő huszár kétszeresen megbeszélve, vezérkaritisztjének lova szintén megbeszélve, kísérő huszárának és alatta lova másodizben kilőve éri el csapatait és azokat megfelelően bznítva személyesen támadásra vezeti.

Nikolsig további üldöző harcok, Nikola elérésével a dandár részére ezen a harc téren látszólag befejezést nyernek. A dandár utazó mentekben Lublnra irányítatik és ott IX. 8-án szerbiai harcra való eltolás céljából berakott. Közben a XVII. hadtest kötelékéből való kilépése előtt a hadtestparancsnok a dandárt maga előtt elvonaltatta és dícsérő elismerését fejezi ki.

Bár az eltolás alatt az első szállítmányok éle Ujdombovár vidékét érték el, a Luck-i események szeptember közepe előtt a hadosztálynak visszairányítását Lembergbe tették szükségessé. Ezt követő több napi gyalogmenet után a Styr folyónak Navoznál való forszirózása IX. 22-én majd az eredmény teljes előnyomulások Silnon át Boguszauka község rohammal való bevételéig IX./23-án. Ezen

előnyomulás alatt Sypniewsky ezredes mint a hadosztály elővédparancsnoka működött.

1915. IX./29. 30-án az oroszok ismételt erős támadásait a dandár simán elutasítja, a dandár tartalék, eredményteljes ellentámadása a teljes siker biztosítja és a Silno Korminapok menti állás állandó, állással építetik ki. Bár sikerült az ellenségnek Boguszaukától keletre X./12-én az állásban egy helyi betörést végrehajtani, amelyből a 20. ezred érteleges ellentámadásai által az állásainkat visszaverjük, mely alkalomkor 5 tiszt és 400 orosz foglyul ejtetik.

A Styr forszirózásától kezdve a Gehrock német gyalogsági tábornok hadseregosportjába tartozott.

A dícsőséges silno-boguszaukai események a Berestanyi községgel szemben nehéz harcokban álló Konta hadtest csapatainak tényszerűségét lényegesen előmozdította, miért is II. oszt. német vasereszettel díszített fel. Legkegyelmesebb uralkodónak a boguszaukai fegyvertény 1916. II./8-án a legfelsőbb díszelő elismerés külső jelvényének adományozásával legkegyelmesebben elismerte.

Ezen állandó állásban a dandár 1916. VI./6-ig maradt. Az ezredes október 23-án vakbgyulladással megbetegedve, a lucki táb. kórházban ke-rester felgyógyulását, honnan XI./23-án létszólóg felgyógyulva a dandárhöz bevonult, de a betegségre való visszaesése miatt céljából a harc térről való elutazását és egy kórház felkeresését teszi

mint bent az országban, beláthatatlan ideig bírjuk a védelmi harcot. A fegyveres győzelem kizártnak lévén tekinthető, a háború még évekig eltarthat, míg végül mégis csak kölcsönös megérés alapján lehetne békét kötni.

Miért ne lehetne ezt ma megtenni? Miért kell még annyi fiatal, munkabíró embernek odavészni, annyi évtizedes, ve-rejtékes munka árán szerzett javat elpusztítani?

A békekötés akadályát eddig az ezer-felé elágazó kérdések rendezhetlensége képezte. Akad most egy bátor férfi, aki a gordiusi csomót egy csapással szíjfelvágta.

Kühlmann német külügyi államtitkár is csak beszélt. De ez a beszéd több a tételnél. A háborúértele rothadt gyümölcs-ről lehamozott, leszedett mindent, — csak a magvát hagyta meg. Az összes vitás kérdés — ha nincs is megoldva — de megoldhatóvá vált. Lehetne mondani: a tá-lány meg van fejtve. A megfejtés: Elzász-Lotharingia, minden háborús kérdés magva.

Mi mindent mondott Kühlmann azzal a kijelentéssel, hogy csak Elzász-Lotharingia a békekötés akadály! Anélkül, hogy külön hangsúlyoznia kellett volna, tisztán, érthetően és félremagyarázhatatlanul meg van ezzel mondván, hogy hajlandók vagyunk visszaadni, amit elfoglaltunk, természet-

szükségessé.

A műtét csak 1916. IV./4-én volt végrehaj-tatva és VI./14-én az ezredes újból bevonul a had-ostályhoz Janowkára és átveszi a 82. dandár pa-rancsnokságát a II. hadtest kötelekében.

VI./18—VI./25-ig a már VI./8-án megkezdett visszavonulása a Stry melletti harcok által egy ideig feltartóztatott és pedig eredményesen a Cruzyati Navez-Sokul vonalban. Ekkor az északi szomszédnak nyugati irányban való visszavonulása a II. hadtest északi szárnya visszavételét tette szük-ségessé, miért is a dandár július 6., 7-én Ugly Gruzyatin Navez, majd Ugly Navez (drótakadályokba) vonalába visszavetett. Ezen visszavonulás részben hosszú vonalon mint teljes oldalment a csapatok által az ellenségől észrevétlenül és minden jelentékenyebb ellenséges behatás nélkül végrehajtott. Az északi szomszéd visszavonulása újból kihatással volt, miért is a dandárnak vissza-vétele a Korsyn-Ugly felé vezető Stochood melletti erdőszegélyig hajtottot végre VII./9-én. Ezen kezdetleges omladozó homokos talajban vezetett állásokban erős tömeges orosz támadások VII./10 és 11-én véresen visszaverettek, majd július 18-ig csendesebb álló harc folyik.

Eznap és 19-én a németekkel egyesített tűz-örégnék 56 ütőgének rajtaütéséről előharcai folytán egy-egy gyalogsági különítmény az ellensé-g állásig tört előre és onnan programmszerűen visszatért a védő állásába, melynek állandósítása VII./20—27-ig folyamatosan volt. VII. 28-án az oroszok négyszeres tulerővel és fölényes tűzerőséggel való tömegtámadásai ott, ahol állásainkban behatoltak ellentámadásainkkal megállították. VII./29. az oroszok elkeseredett tömegtámadásait nagy emberáldozással megújították, a dandár részéről ismételt ellen-támadások az ellenséget Kel-Gáj-tól

sen annak a viszonylag kisebb értékű te-rületnek a visszaadása ellen, mit az ellen-ség tart kezében, s a többi kérdésben is annyira engedékenyek leszünk, amennyire létérdekeink megengedi. Arról azonban szó sem lehet, hogy a németek Elzász-Lotharingiát „visszaadnák”, mert ezt az eredeti-gemet német országot, melyet a franciák tö-lük egyszer elraboltak, ők hódították vissza és nem hajlandók a franciák egyszer siker-ült rablását jogcímükül elismerni arra, hogy a rablást akár fegyverrel, akár diplo-máciai c. üres-csavarással megismétel-hessék.

Tisztázódott immár a helyzet: Európa küzdelme csak Elzász-Lotharingiáért folyik. Majd megállunk, lesznek-e oly lelketlenek az ántánt diplomátai, hogy e tisztán fran-cia- és teljesen jogszulatan érdekért még hosszú évekre nyújtsák ki a világháborút?

Téli ruhát a katonáknak.

Az országos Hadségélyző Bizottság akciója.

Az Országos Hadségélyző Bizottság ruházati albizottsága elhatározta, hogy a télre újból juttatni kíván a harcúterben küzdő katonáknak és lehetőleg a hadifogságban szenvedő testvéreinknek társadalmi ut-on előállított meleg ruhaneműt. E végből az albizottság gondoskodik arról, hogy a közönség a temesvári gyár úján kilogrammonként 21 koronáért (előállítási ár) jöminőségű gyapjufonalhoz jusson.

keleten fekvő erdő nyugati szegélyén a késő dél-utáni órákban megállították és annak tudatában, hogy a Korsyni uralg „ingatlant” az „egész” állás kulcsa utja, annak újból kézbevétele és ez által a további támadásoknak gátat vetni, szükségesnek látszott miert is azon 2 német csász. jg. 227. sz. tart. ezredből, melyek bár a dandárparancsnokság alá nem tartoztak, úgy Podlesie irányából, mint a 40. dandár álláspontjáról 1—1 jg., a Korsyni ma-gaslat ellen telj saját kezdeményezésből a további orosz támadás megállítására irányítva és erre az engedély kikérve, mire az engedély megjött, akkor a köztöltött cél éleretett már és így nyugodtan azon javaslat megteheto volt, hogy a nyugodt és rendezett visszavonulása a melnicai állásba végrehajtasák, ami jul. 29-én dél, 12 órakor északról fokoza-tosan a déli szárny felé megkezdett és a melnicai védőállás d. u. 6 órakor elfoglalva lett. Mieliz községgel szemben, melyben már VII./31-én orosz tömegtámadása főleg tőlünk északra véresen visszaverett. Ezen támadást VIII./2-án az oroszok eredménytelenül megismélték, VIII./9-én a védőszakasz némileg északra csatolva újabb tömeg-támadások visszatúsítása, majd az állások X./22. állandó jellegűvé való kiépítés mellett berendeztek, ekkor a dandár kötelekébe a 20. és 52. ezred tartozik. X./23-án az 51. ezred, védőszakaszából, egy erőteljes vállalatral az ellenség állásába betér. több tucat fogoly kicserélése és az ellenséges állás befelölése után saját állásába visszatér. A követ-kező időben X./24-től XII./8-ig több kisebb eredményes vállalat a 20. ezrednél is sikeresen végrehaj-tja, majd az állások víz alá kerülése folytán az állások újra kiépítése és felemelése válik szükség-sé. XII./8-án eltolás a délnyugati harctérre. — XII./12. Sesanán való kitérődés laktáborba szállás és XII./17-én legfelsőbb hadurunk felséges Apos-

Amennyiben a közönség fonalat óhajt beszerzeni, kívánáságot a polgármesternél köteles bejelenteni, úgy amint ez a multban is történt. A kívánt mennyiség főispán utján lesz megrendelve és a főispáni hivatal fogja a rendelő hatóságának a beérkezett mennyiséget szétosztani. A fonal már készen van és az Országos Hadségélyző albizottságnál azonnal megrendelhető.

A hadvezetőség által nyújtott „meleg ruhaneműkben felni a társadalom részéről óvatlan csupán a jól bevált rövid harisnyák (zokni) készítése szükség-s, melyeknek előállítási módjáról szóló leírás a következő:

12/0 acéltűvel kötnék. Minden tűre 18 szemet kezdünk 10 cmt. kötünk két sima és két fordított szemmel. Ezután (fogyszűrés nélkül) sima 19 cmt. Most két tűvel rendszer kerak sarkot kötünk. Azután a lábfejet a szokásos módon nem hegyesre, hanem inkább kerekben betjelve úgy, hogy a kész lábfej hossza 28—30 legyen.

A hadsergünk harcoképességére fontos és hadifoglyaink szenvedéseink enyhítésére szolgáló ügyet mindenkinék hathatós támogatásába ajánljuk.

HIREK.

Személyi hír.

Kárpáthy Kelemen kir. tankerületi főigazgató a főgimnázium tanulmányi ügyeinek megvizsgálására városunkba érkezett.

A távozó tanár.

Ketting Ferenc polgárfiskalokat tanár a közoktatásiügyi miniszter a nagykirályi állami polgári iskolához helyezte át. Ketting Ferenc szombaton távozik városunkból, amelynek társadalmi tisztelő szeretetével kíséri a művészelkö tanárt új állomására.

toli királyunk által a Sesana-Opcinai ut mentén a dandárnak való legkegyelmesebb megismerése. XII. 23-án. Boroveics vezírelvezetés hádseregpa-rancsnok a dandár csapatait megszemlélté és szin-ten legteljesben megelégedést fejezte ki. A dandár ekkor a 20. és 52. ezredből állott.

Ezen időponttól kezdve tisztok, alisztek a XXIII. hadtest lövészarkait és harctér sajtásait tájékoztos céljából serényen megtekintik, a legény-ség a karsozti vidék sajtásaitáiban oktatást nyer, majd I./16-tól II./8-ig Avber kibocsátás vidékén a robbantás és sziklafurásban való gyakoroltatás után megszállja a dandár a 20. ezreddel a Fajtított délre és az 51. ezreddel a Kostenjevicai alvédőszakaszokat. Ezen felváltások II./10-én kezdődnek és II./13-án befejezést nyernek.

III./3-ig a dandár (most már 20. és 31. ezred) e jelzett állásban marad és III./17-én a 31. ezred táboriőrre ellen irányult ellenséges támadást simán visszautasít. A dandár III./3-án a 40. dandár által felváltván Tomaseviczra vonul, hol IV./1-ig marad és újból a régi állásponjtár 383. m.-öt a 40. dandár felváltása után elfoglalja és V./1-ig marad, majd a Munitions-hűhlé (löszbarlang) 334. m.-on állásponjtár foglalja el, ezen időszakban több eredményteljes kisebbbátarás vállalkozások — ellenséges állásba betérés, táboriőrre visszafoglalása — hajtattott végre. Ezen időponttól kezdve az előké-születet a küszöbön álló 10. Iszond csatára serényen folynak, mely V./12-én az erős tüzéségi elő-készítéssel az V./14-én tömegtámadásokkal bevezetettetik, majd V./22., 24-én, 20. és 31. ezred ellen irányított 17 tömegtámadás visszatúsításá-vál dícsőséges befejezést nyert, miközben mintegy 850 fogoly, közte 56 tiszt és 18 géppuska szállítat-tott be. A mozgósítástól kezdve 16 csatában és 344 ütközetben vett részt. (Folytatjuk.)

Adakozzunk a Hadsegelyzőnek.

Adakozzunk a háború-rokkantjainak és családjaiknak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történelmi fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulságos olvasmány, amely míg egyszerűségi szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának székségs része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború leghűbb krónikáiban, irásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború harcainak történet, azt mind előnk tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi nivóval és előkelő ízlés jellemzi Horozz Fe. one hetilapját, az Uj Időket. melynek minden száma aktuális közleményben, albeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A **„Vasárnapi Újság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatáiban (Budapest, IV. Rógyeletm-utca 4.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelőbb újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— Az **„Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot nagyon ajánljuk olvasónk figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/a. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványszámot kézzelgel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenei naplaja, az Ercsényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal, országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elején óta és napról-napra a színház, zene variété és szociális világából való érdekes közleményekben friss hírekben és pikáns pletykákban kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Eddigi számaiba Horozz Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porcsolt Kálmán és mások írtak cikkeket, belső munkatársai a többi közt Haraszthy Zsolt, Bajtkay György és Csereba Andor. Nagy Endre sajtó rajzaival tarkított cikksorozat kezdte benne a vidék színházi furesságokról. „Jönnek a színészek!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Baklone” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Horik rajzolóművész illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtárra 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rókk Szállárd-utca 18. Kívánatra egy hétig ingyen küld mutatványszámot.

BERLIN színházban**Nagykanizsán, Erzsébet-tér
Szarvas-Szálloda**

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb moziműsört mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkiné a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló szalon zenekar szolgáltatja. Minden nap tartatik előadás, a M. tisztelt közönség szives pártfogását és előadójának való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatószág.

Szeretadedományokat a frontra szálit a Hadsegelyző Hivatal Átvételi Különítménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegelyző Hivatal főpénztára, Képviseelőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség
napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminehet éves rendszárlan és változatos programja.

A magyarsággért Ezt állja és tartja és küzd érte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.

Programokkal egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Tárcakötkek, regényei irodalmi értékűek és szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely július-elejével új előfizetési nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona, félre-10 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér.

A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókk-Szállárd-u. 4. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Géazs évre 38 korona.
Félre 19 „
Negyedévre 9 K. 50 f.
Egy hónapra 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest,
VII. Rákóczi ut 54. szám

Darabos

**barna szenet,
Por- és daraszinet
Meszet**

ajánl azonnali szállításra

Bergstein Pál

köszön- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interurban telefon 355.

— Egy irodistanó, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végezte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. —

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árbán
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb igazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor., félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 80 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

A jó pásztor.

Emberi értelem, szellemi élet is a távazs életfakadásával nyiladoz, a nyár nap-sugaras erejével gyümölcsöz.

Virágai: érzések. Gyümölc ei: eszmék, gondolatok, cselekvést fogamzó akarások.

Minden tájnak gyönyörűsége a virágos fa. Csillagos éj selymes öleléssel védi. Szellős hajnal gyöngyszemekkel ékesíti. A nappali sugár mosolyogva fürdik illatában. Mézgyűjtő rajok édes vágya'ozással körülzsongják.

Emberek között ilyen gyönyörűség az egyén, akinek lelkében szép, nemes érzések fája virágzik. Selyemlágú a gyengédség, gyöngyös pártája a tiszta szándék, napfényes az öröm, melyre közeledünk hozzá. S feléje rajzik a lelkek vágya, hogy ihletet, szebb célot felé lendülő akarások édes izét lakmározza nemes érzéseinek arany-csészejéből.

Virágzásból gyümölcs érik: érzések lelki áradásában eszmék hullámanak, gondolatfodrok sorakoznak. S megnevesedtet érzésekből eszme, gondolat se születhet

más, mint a nyelk szépséget hordoznak, jószágot hirdetnek, áldást ígérnek, boldogság felé vezetnek. Egyeseket, családokat, társadalmakat és nemzeteket egyaránt. Mult vasárnap örömnapot hirdetett a veszprémi öreg templom harangja. Új püspökünk ünnepi miséjére, szentbeszédére hívta az embereket. S a fenséges szava érchirnőköi sokan meghallgatták. A szép templom nagy, áhítatos közönséget fogadott. Ünnepi sokadalom gyűlt össze buzgó hallgatósággá, egyesítve, krisztusi szellemben egységesítve minden rangot és rendet.

Mély tisztelet, meleg figyelem, szomjas kívánság fogadta az új főpásztort, aki gyalog jöve; amiként hajdan az apostolok kelték igehirdetésre. Nemsokára tömjénillat szárnyait, övezve a légszentebb áldozatra terített asztalt s betöltve a napsgárban túrdo személyt. Ebből a tömjénes, nap-sugaras körből sudárasan kiemelkedve állott az isteni szavak fehér márványszékében bizakodástól derűs arccal az igehírde ő főpásztor. Még egy kis idő s a lelkes szívek

vágyakozását betöltve csendült meg a püspöki szózat.

S a tömjénillatos úrben viráglevelek röpködtek, a gazdagon nyilatkozó nemes érzések fehér szirmai. Szállott a lélek benső forrósága, mint buzakalászt acélozó nyári tűzűs s az érzések tavaszi virágzásából magaszasz eszméket, fenséges gondolatokat értelt.

Elhangzott a Jó Pásztor fenséges példabeszéde. Evangéliumos világosság ömlött elibénk, hogy megvilágítsa az apostolotól-nak, mint jó pásztornak életutját. Éde; igéret az őszinte szeretet aranyából vert hida-t a jelenből a jövőbe s a lelkes fogadatom a jószág, pártfogás, irgalmasság oszlopait helyezte alája.

A jó pásztor fogadalma volt ez, nem életet adva, hanem az élet áldozatos munkáját igérvé a nyaf boldogságáért. Embert boldogító élet szép programja volt e főpásztori megnyilatkozás. Irányelvek képében hatalmas társadalmi munkaterv. A szülői, gyermeki kötelmeket, az iskolá, a tár-

Haltottak napjára.

Memento mori! — seug ma as ének,

S mindenütt halfjak, akik még élnek.
Felsir-e dallamú lágyan, könnyedén,
Mint egy nagy hárfá szines elűdén...
A nagy természet haldokló szava,
Holtal sirakók lassú, búz dala
Mind erőől szól ill, az égből alalt,
Ahol élet küzd és veszni halad;
S gyötrelmes letel sie millió ajk,
Míg a kebel sojg, fessül vagy sohajt.
S komoly szó cseng a sírok közáll —
Bár ide ma élet költővált —
Melynek érséce komor és hideg,
Szépsége gyászos és nem enyegeg.
Memento mori! — e szóval telek
Miralny meg holdas kűsködő telke.
Ebbe jut össze minden életel,
Vágy, öröm, kereszt birkokába jut.
Becsület, munka és élet nyomor.
Bírodalmában beküde hová.

A hatalom, kincs szélső lételeg
Végtere is mind hozsarlalozik.
Mindén, a mi nagy, fenséges; dicse,
Söpri szájra, a muló idő.
Kéble koporsó, honnan nem ricalg
Eaj, életkacaj véghépen kihall.
Hol szépség, ludis röpke perc alalt
A virulásból halálba szalad.
Ha akkorja lán könnyel is fakaszt,
Bompo, fény, virág nem csillija ast,
Onna mosolyg a biztos, enyhe rée,
— Táradt cándornak kelle más egyéb?
S ha a rée röge kissé durezza is,
Földi baj ellen örök ercepans.
... S ma a halálnak emléknappa van.
As omlo lombok köst boldogfalan
Nem egy, de száz áll mozdulatlanul,
Míg a síroka könnyek árja hull.
Micsa jakó lánja búz fényl ereget,
S az megvilágít egy nagy szereget
Mely kulcsolt kézzel kér irgalmat off,
Hol bíanal előbb botránkoslatott.
A égő lömgy imára, jakad,

S könyörgésére az Eg seny hallgalag.
Angyalok, szentek a lóny lépcsény
Smetik szavuk s megannyi remény
Bónja falyodal s a kinsz oihar.
Sark lelkéből örökre kihalt.

Dr. Lukács József.

Egy kard.

Sypniewsky tábornok kardja. —

Irta: Dr. Lukács József.

v.

Az események dús láncolata, amely Sypniewsky tábornok kardjával kapcsolatos, itt ér véget. A vésések itt megszakadnak. Nem csoda. Eddig is egy vaskos történetre való adatot beszeltek el. Mindezek joggal tartanak rá igényt, hogy az emlékezés repkényével futtassuk be.

De a források nem apadnak ki végleg. Sokkal dúsabban buzzognak azok, semhogy hamarosan kimeríthetnők minden cseppjüket.

S az események világosságát sok tanú igazolja. Minden érdek nélkül erősítik meg a mondottak hitélet a sebesült honvédek, akik a dicse harcos szenvedő s vérző tanúi, de egyúttal hősei is voltak.

Az ő ajukról szedtük le e sorok egy részét.

sadalom, az állam munkáját át- és összefogó erkölcsi elveket, az anyagi életet is megjavító szociális teendőket, a keresztény élet, a Krisztuskövetés egyént s összességét megnevesítő, eszményisebb életcélit munkáló lelki törekvéseit s ennek hatását példázta, csillogtatta a hallgatók előtt.

Jó és igaz és erős szellem szárnyalt felettünk. Néztük az oltárkepet, amely hasonlónál jó és igaz és erős szellemet példáz, mikor az angyalvászor lesújtja a gonoszot. Mint oázisok kifolyó vizét a tikkadt homok, a lelkek szomja úgy itta cseppjeit a szószerűről hangzó üdvösséges igék szent vizének. S enyhülés, vigasz, édesség, szebb élet vágya, akarások nemcsinített ereje szállott a szívekbe. S a lelkek örömrája, hogy áldott, lelkeségben gazdag érzések és ezekből születő, táplálkozó eszméj napja hajnalodik mi közöttünk is a nép- és társadalomboldogítás vértel keresztelt törekvéseinek új világkorszakában.

(a. x.)

Csak egy virágszálat.

Közömbös a Mindszentek és halottak napja, a mikor a kegyelet szinte vetekelve szokott megnyilatkozni a keresztény világ lelkeiben, alkalmasa szerietek sírját virágokkal s kivilágítva azokat áldozni emlékeiknek.

Oh mennyi örömlán sir, mennyi ismeretlen helyen fekvő halot nyugszik jeltelen sírban, kiknek szerettét mit sem tudnak arról, hol pihennek. Hósi halottként azok, kik a hazáért oly sokat szenvedtek vagy folyó vagy ragály által vagy a kimerültségtől pusztultak el a költöztek el egy ismeretlen túlvilágba.

Hány didergő, hány ruhátlan könyvegy szülő család várja-várja még mindig reménykedve tán legkedvesebbjét, ki gonozója, eltartója volt sze-

Örömmel szóltak mind az akkori ezred parancsnok csodás kardjának bővös erejéről.

S hogy mennyi lelkesedés övezte mindig a kard hordozóját, az is igaz színben mutatja, hogy az ezred több száz tisztje s a legénység állományának pedig igen nagy része részesült a megérdemelt kitüntetésben az eddig lejáratott háborús folyamán.

A lelkesedés heve csodákat művelt hónapok sorában. Egyikről a másikra ragadt át a bátorság és a hósi elszántság, amint az ezredparancsnok kardja kikerült hüvelyéből. Így magyarázható az meg, hogy még altisztek sorában is hósi tettek véghözvívőre akadunk, akik közül Marton őrmestert a felséges hadúr nagy arany és ezüst éremmel tüntette ki.

S a többi honvéd? — megannyi névtelen hős, akiknek acél erejük és kitartásuk tette lehetővé, hogy a háború emlékkönyvében az első között ragyog a 20. honvéd ezred neve. Az ezred parancsnaga a ragyogó nap, s körülötte a tisztikar a szípkarkó napcsillagok az apróbb csillagok ezreitől öveze.

De szép is lesz majd, ha a 20. honvédezred szereplésének s vitézségének minden részlete ismeretes lesz a háború lezárása után. Mennyi dicsőség fénye, öröme s elismerése borul majd a neves ezred történetére! Elég lenne egy hadseregnek. Mert a huszas honvédek szerepe mindentől belejárított az elért sikerek kiványásához.

retve állt családjának a akik már hasznalat bízakodnak, hasznalat reménykednek, mert a váru-várt nem fog visszajönni többé.

A szokások kegyelet a legszebb formában nyilatkozik meg tán akkor, ha a vetekedve felhalmozott díszítések és virágok iránt azok gyámoltására fordítjuk, kiknek övéi vagy ott a haretelen közűnek örömtünk, vagy már ott nyugosznak idegen vagy hazai földben mint hósi halottak a hazáért, mi firtünk elvéreze.

Nyíljék meg az adakozó szív, legyen néma a gyász, de annál hangosabban szóljon a cselekvés, melyet mindazok megérdemelnék, kik legkedvesebbjeiket elvesztve ruhátlanul, gyámoltatlanul szinte remegve néznek a közömbös levő szél elé, újabb nyomorok kijátásáival.

Istennél, embernél sokkal kedvesebben rójuk le a kegyelet adóját, ha a szokások pompa helyett ezeknek áldozunk, felszárítva, könnyeiket, keserveiket nyílteni iparkodunk.

Ezrek állítunk minjanyian halottainknak legkedvesebb emléket s mi, a titthon levők ezzel rólatjuk le legbecsületesebben a harcolók és hósi halált szívedetekkel szemben igaz hazafiai kötelességünk.

Egy hazafias muraközi plebános.

Kinos, szomorú s leverő dolgokat hallottunk sokszor a multban, hogy egyik másik muraközi plebános vagy kaplánooska illuzinuszán eltele, piszkálta a magyarokat, kiknek kenyerét, fogyasztotta. De annál jobban esik tudomásul venni, hogy ugyanott vannak valóságos horvát származású papok, kik megismerve a magyar népet s annak lelkét, úgy összeolvadtak azzal, hogy nem is tudnak másként mint magyarul érezni.

Egy ilyen derék magyar érzelmű papja van Muravid közegés, ki egy resemelt pohárköszöntő után a következőkben vallanozt:

„Közel négyvő éva esem a magyar föld adta kenyert s szőgenlenőm, ha nem tudnék, nem éreznék igazán magyarul.

Dačara, hogy horvát vér foly ereimben, de az

Sehonnán sem hiányoztak! Jelenleg is állandó kiegészítés minden ezrednek, minden hadított-nak. Lehetetlen nincs előttük, mint Pallmann Péter írta nekem. S az ő sorai ékes relikviái a lezajlott és elért sikerének.

De ezekben a sikerekben az ezredparancsnok kardja fogalomnál lett s perszonalizálta magát az ezredet. Nem érdemtelennél.

S ha Synniewsky ezredes kardja a csaták viharának multán valamikor muzumba kerül, történeti okmány lesz belőle, amely egy ezred hősiességéről, vitézi nagyságáról, önfeláldozó honzszeretéről fog ékesen szólni.

(Végo)

Kruzsina ezredes regimentjéből.

Kruzsina ezredes.

1917. okt. 26.

SOKAN VAGYUNK, akik anyaezredünk től távol, idegen kötelekben harcoljuk végig a világháborút. Önzértelet jelenik azonban ki, hogy a „huszas szellemet”, munkakedvet és kötelességérzetet nem tagadtuk meg soha. Több ezredben szolgáltam már, ahol voltak a kanizsai honvédek, de panaszt nem hallottam reájuk. Néhányan szolgálunk a pozsonyi 13-asok-

itt eltöltött hosszú évek során át úgy megismertem, megszerettem a magyar népet, hogy szívem nem is tudhat másként mint magyarul érezni. S ha elköltözöm az élők sorából, itt ez édes magyar földben akarok pihenni, melynek kenyerét oly hosszú évek során fogyasztottam. S ha jelen szávim nem lennének igazak, nem válogásos szívűl jövők, ne fogadják be, vesse ki a föld hamvait, mert nem érdemeltem meg, hogy itt pihenjek hel oly sok örömben s boldogságban volt részem.

Ilyen derék papokat a Murközbe, akkor a magyarosítás ügye rohamlépésben fogott is a eldre haladni.

B. J.

A menekülő olasz hadsereg.

Hítségő ellenségünk felett megkondult a boszusi halálharangja. Diadalmas hadaink a legutóbbi hivatalos jelentés szerint már olasz földön harcolnak. A szakmány meglepő méretekben bontakozik ki, amelyre a világháború kitörése óta példa alig volt. Mire e sorok napvilágot látnak, közel félészezer fogoly s fél ezer ágyú szakmány dicsőjeletünk vitézségét és harci kedvét, amely a boszusi kardjainkat csap le az áldozt ellenség törvénytelen előkelő ezredére. Minden hazafi szemében köny öszöl, hogy a hadisiker e rettenetes fronton olyan szépen és sokat jelöl bontakozik ki reánk néve. Az olasz államférfiak szava szerint, ha hadisikereink fokozódnak, úgy hamarosan meg lesz a béke. Ugy látszik az olaszok is érzik offenzívájuk sikerének bízhatását. Valószínű, hogy a népek esztája igaz méreteiben most folyik az olasz hadtáron s az ántant gögje most törik meg, vitézségünk összemorzsolja azt a tulhangos bizakodást, amely ellenségeink parlamentjeiben állandó tündét volt egy idő óta. Ha Görz visszakérül — amire erős és indokolt a kilátásunk — nincs oda kétségbeesés arol hangjai rinak fel majd a most még mindig indokoltan önzértelet duzzadó ellenséges majd orgánumban. Így talán majd darabokban majd csak sikerül felmorzsolni azt az ellenséget, amely bontukit s kar megsemmisíteni. Örömmel várjuk vezérkari főnökünk jelentéseinek folytatását, amely további diadalmas sikereinkről számol be.

nál is; — így a 20-adi ezred egyik legkiválóbb s leghettségesebb tisztje: Treiber Őrnagy, Fülöp és Soós hadnagyok s jó magani is már egy év óta. Obsternek Kruzsina ezredes úr, akire büszkék lehetünk a pozsonyiak. Ritka jó tulajdonságokkal és tehetségekkel megáldott ember, aki vaskeletű fogja az ezredet s ennek köszönhető, hogy ahol a 13-asok megvetik lábukat, ott hiába erőlködik az ellenség. Dolgozik, tervez, s foglalkozik szüntelenül a mi Ezredes Urunk, de minden tevékenysége között a legelső: katonáink hűgylete, helyzetük javítása s a harci kedvnek mindig a legmagasabb fokon való tartása. Egyenes indiummal lát át a dolgokon s minden tetteiben a legszebb példaként adja tisztjeinek. Az ő működését figyelve sokszor képelem el, hogy a legnagyobb csendben, láma nélkül hány ilyen kiváló ember tépelődik nappalokon és éjeken át, hogy a vonal ártérhetlen legyen, mert a haza s az otthoniak nyugodt életének biztosítása az első számú kötelességünk. Az itthon élőknek fogalmuk sincs arról, hogy pld. egy ilyen tipikusan lelkiismeretes ezredparancsnoknak mennyi dolga van s mily rettenetes a felelőssége azért a területért, ami védelemre ki van neki utalva. De nyugodtak lehetnek a pozsonyiak. — A Kruzsina ezred lobogóját megtérni nem lehet.

Élső éjszakánk román földön. Régi állásunkból kivettek bennünket s vittek Romániába. Mozgólódott a „nyustya.” Az előnyomulás azonban

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

Adakozunk a háboru rokkantjainak és családjaiknak.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amig az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyű stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúramber tudásának szakszerű része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború leghűbb krónikása, írásban és képből az Új Idők. A mi érdekes esemény és négy világrész harcátöréin történik, azt mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi nívóval és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket. melynek minden száma aktuális közleményekben, előbeszárásokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negydedre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **A „Vasárnapi Újság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negydedre 6 korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelősebb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **„Az Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilapot szerkesztő Andor József gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/e. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat kész-eggel küld a kiadóhivatal.

— **Magyar Szinpad.** Budapest egyetlen színházi és zenéi napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelent Magyar Szinpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg szeptember elseje óta és napról-napra a színház, zené változó és mozi világháló való érdekes közölmények friss híreken és pikáns portrékban kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. Eddiggi számaiba Herceg Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy Endre, Porcsolt Kálmán és mások írtak cikket, helyes munkáit a 1916. évi korszakról. Zsolt, Rujtka György és Osztura Andor. Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot készített benne a vidéki színházi furcsaságokról. „Jönnek a szünetek!” címmel és szeptember 15-én kezdte közölni a lap Krudy Gyula „Hűfene” című színházi regényét, amelynek minden folytatását Major Henrik rajzolóművészi illusztrációja díszíti. A Magyar Szinpad előfizetési ára egy évtelre 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rókk-Szállás-utca 18. Kívánatra egy hétközi ingyen küld mutatványzámat.

BERLIN színházban

Nagykanizsán, Erzsébet-tér Szarvas-Szálloda

ujjonnan átalakított modern nagytermében mindig a legújabb, legszebb és legerdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a hely-árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és leg-világítottabb moziműsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű kiváló szalon zenekar szolgálja. Minden nap tartatik előadás. A m tisztelt közönség szives pártfogását és az elő-adásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri Az igazgatóság.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Közlö- nitménye: Budapest, VI., Váci-utca 38. Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminchétféle éves rendeltlen és változatos programja

A magyarságot Ez állja és tartja és küzd érte ideg-n áramlatoknak minden rohamával szem- közt.

Programjaitól egységes politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Tárcacikkal regényei irodalmi értéknek és szórakoztatók.

Tudósításai frissek, kimerítők és megbiz- hatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAP nak, mely júli- usbjével új előfizetést nyit előfizetési ára: egész évre 38 korona félévre 19 korona, negyedévre 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér. A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII. kerület Rókk-Szállás-ut. 4. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készültnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelőnek azonnal elintéztetnek

A világháború

minden mozzanataról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értésülésekkel, térképekkel, ma- gyarzatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasónak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Géges évre 38 korona.

Félévre 19 „

Negyedévre 9 K. 50 f.

Egy hónapra 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut 54 szám

Darabos

barna szent,
Por- és daraszent,
Meszet

ajánl azonnal szállításra

Bergstein Pál

köszön- és termény-nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Interrurban telefon 355.

— Egy iróstanál, ki kereskedelmi iskolát jó eredménnyel végzte s a magyar és a német levelezésben teljesen jártas azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. —

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban

és névjegyekben

Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árbán

gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek

dús raktára.

Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok

nagy raktára.